

EBA/GL/2022/14

20. října 2022

Obecné pokyny vydané na základě čl. 84 odst. 6 směrnice 2013/36/EU

upřesňující kritéria pro identifikaci, hodnocení, řízení a snižování rizik vyplývajících z případných změn v úrokových sazbách a posouzení a monitorování rizika úvěrového rozpětí u investičního portfolia institucí

Zkratky

ALCO	Výbor pro řízení aktiv a závazků
ALM	řízení aktiv a závazků
BCBS	Basilejský výbor pro bankovní dohled
BSG	skupina subjektů působících v bankovníctví
CET1	kmenový kapitál tier 1
CRD	směrnice o kapitálových požadavcích (směrnice 2013/36/EU)
CRR	nařízení o kapitálových požadavcích (nařízení (EU) č. 575/2013)
CSRBB	riziko úvěrového rozpětí investičního portfolia (ve směrnici CRD označované jako riziko úvěrového rozpětí vyplývající z investičního portfolia)
EaR	zisk v riziku
EBA	Evropský orgán pro bankovníctví
EV	ekonomická hodnota
EVaR	ekonomická hodnota v riziku
EVE	ekonomická hodnota vlastního kapitálu
FVOCI	reálná hodnota proti ostatnímu úplnému výsledku
ICAAP	interní postup pro hodnocení kapitálové přiměřenosti
IFRS 9	mezinárodní standard účetního výkaznictví 9 – finanční nástroje
IMS	interní systém měření
IR	úroková sazba
IRRBB	úrokové riziko investičního portfolia (ve směrnici CRD označované jako úrokové riziko vyplývající z investičního portfolia)
IT	informační technologie
MIS	řídící informační systém
nařízení LCR v přenesené pravomoci	nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/61
NII	čistý úrokový výnos
NMD	vklad bez splatnosti
NPE	nevýkonná expozice
P&L	zisk a ztráta
QIS	studie kvantitativních dopadů

SREP

proces přezkumu a vyhodnocování orgány dohledu

1. Dodržování obecných pokynů a oznamovací povinnost

Status těchto obecných pokynů

1. Tento dokument obsahuje obecné pokyny vydané podle článku 16 nařízení (EU) č. 1093/2010.¹ V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 1093/2010 příslušné orgány a finanční instituce musí vynaložit veškeré úsilí, aby se těmito obecnými pokyny řídily.
2. Obecné pokyny formulují názor orgánu EBA na náležité postupy dohledu v rámci Evropského systému dohledu nad finančním trhem nebo na to, jak by mělo být uplatňováno právo Unie v konkrétní oblasti. Příslušné orgány ve smyslu čl. 4 bodu 2 nařízení (EU) č. 1093/2010, na které se tyto obecné pokyny vztahují, by se jimi měly řídit a začlenit je do svých postupů (např. pozměněním svého právního rámce nebo dohledových postupů), včetně případů, kdy jsou obecné pokyny zaměřeny v první řadě na instituce.

Oznamovací povinnost

3. V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 1093/2010 musí příslušné orgány do 02.05.2023 orgánu EBA oznámit, zda se těmito obecnými pokyny řídí nebo hodlají řídit, a v opačném případě uvést do tohoto data důvody, proč se jimi neřídí či nehodlají řídit. Neposkytnou-li příslušné orgány oznámení v této lhůtě, bude mít orgán EBA za to, že se těmito obecnými pokyny neřídí nebo nehodlají řídit. Oznámení by měla být předložena na formuláři, který je k dispozici na internetových stránkách orgánu EBA, s označením „EBA/GL/2022/14“. Oznámení by měly předložit osoby s příslušným oprávněním oznamovat, zda se jejich příslušné orgány těmito obecnými pokyny řídí nebo hodlají řídit. Jakoukoli změnu stavu dodržování obecných pokynů je rovněž nutno oznámit orgánu EBA.
4. Oznámení budou zveřejněna na internetových stránkách orgánu EBA v souladu s čl. 16 odst. 3.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Předmět, oblast působnosti a definice

Předmět a oblast působnosti

5. Tyto obecné pokyny v souladu s čl. 84 odst. 6 směrnice 2013/36/EU upřesňují:
- a) kritéria pro identifikaci, řízení a snižování úrokového rizika investičního portfolia (dále jen „IRRBB“) ze strany institucí, a to buď v případě, že zavedou interní systémy, nebo uplatňují standardizovanou metodiku nebo zjednodušenou standardizovanou metodiku pro hodnocení IRRBB;
 - b) kritéria pro hodnocení – měření IRRBB, pokud pro něj instituce zavede interní systémy;
 - c) kritéria pro posouzení a monitorování rizika úvěrového rozpětí investičního portfolia (dále jen „CSRBB“) interními systémy institucí;
 - d) kritéria pro určení toho, které interní systémy IRRBB zavedené institucemi nejsou uspokojivé pro účely čl. 84 odst. 3 směrnice 2013/36/EU.

Určení

6. Tyto obecné pokyny jsou určeny příslušným orgánům ve smyslu čl. 4 bodu 2 podbodu i) nařízení (EU) č. 1093/2010 a finančním institucím ve smyslu čl. 4 bodu 1 uvedeného nařízení, které jsou zároveň institucemi dle čl. 4 bodu 1 podbodu 3 nařízení (EU) č. 575/2013.

Definice

7. Není-li uvedeno jinak, pojmy použité a vymezené ve směrnici 2013/36/EU² a v nařízení (EU) č. 575/2013³ mají v těchto obecných pokynech stejný význam. Kromě toho se pro účely těchto obecných pokynů použijí tyto definice:

Úrokové riziko investičního portfolia (IRRBB)	Současné a budoucí riziko negativního dopadu na ekonomickou hodnotu vlastního kapitálu instituce nebo na čistý úrokový výnos instituce, případně s přihlédnutím ke změnám tržní hodnoty, které vyplývají z nepříznivých pohybů úrokových sazeb ovlivňujících úrokově citlivé
---	--

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES (1) – Úř. věst. L 176, 27.6.2013.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 – Úř. věst. L 176, 27.6.2013.

	nástroje, včetně mezerového rizika, bazického rizika a opčního rizika.
Úrokově citlivé nástroje	Aktiva, závazky a podrozvahové položky v investičním portfoliu, které jsou citlivé na změny v úrokových sazbách (kromě aktiv odečtených od kapitálu CET1, např. nemovitosti, nehmotná aktiva nebo akciové expozice v investičním portfoliu).
Nástroje citlivé na úvěrové rozpětí	Aktiva, závazky a podrozvahové položky v investičním portfoliu, které jsou citlivé na změny v úrokovém rozpětí (kromě aktiv odečtených od kapitálu CET1, např. nemovitosti, nehmotná aktiva nebo akciové expozice v investičním portfoliu).
Mezerové riziko	Riziko vyplývající z časové struktury úrokově citlivých nástrojů, které vzniká z rozdílů v časování změn jejich sazeb a které pokrývá změny časové struktury úrokových sazeb konzistentně vznikajících podél výnosové křivky (paralelní riziko) nebo rozdílně po obdobích (neparalelní riziko).
Bazické riziko	Riziko vznikající z dopadu relativních změn úrokových sazeb na úrokově citlivé nástroje, které mají podobné splatnosti, ale jsou oceněny pomocí odlišných referenčních úrokových sazeb. Bazické riziko vzniká z nedokonalé korelace při úpravě vydělaných a placených sazeb rozdílných úrokově citlivých nástrojů s jinak podobnými charakteristikami změn úrokových sazeb.
Opční riziko	Riziko vznikající z opcí (vložených a explicitních), kdy instituce nebo její klient může měnit úroveň a časování svých peněžních toků, a to konkrétně riziko vyplývající z úrokově citlivých nástrojů, kdy držitel téměř jistě uplatní opci, pokud je to v jeho finančním zájmu (vložené nebo explicitní automatické opce), a riziko vznikající z flexibility vložené implicitně nebo v rámci úrokově citlivých nástrojů, takže změny úrokových sazeb mohou způsobit změnu v chování klienta (vložené behaviorální opční riziko).
Riziko úvěrového rozpětí investičního portfolia (CSRBB)	Riziko vyvolané změnami tržní ceny úvěrového rizika, likvidity a dalších možných charakteristik nástrojů nesoucích úvěrové riziko, které není zachyceno jiným stávajícím obezřetnostním rámcem, jako je IRRBB nebo očekávané riziko úvěrového (náhlého) selhání.

	<p>CSRBB zachycuje riziko měnícího se úvěrového rozpětí nástroje za předpokladu stejné úrovně úvěruschopnosti, tj. jak se úvěrové rozpětí pohybuje v určitém rozsahu ratingu, resp. určité pravděpodobnosti selhání.</p>
Ukazatelé čistého úrokového výnosu	<p>Ukazatel změn očekávané budoucí ziskovosti v daném časovém horizontu vyplývající z pohybu úrokových sazeb v případě IRRBB nebo ze změn úvěrového rozpětí v případě CSRBB. Zahrnuje úrokové výnosy a úrokové náklady.</p>
Ukazatelé čistého úrokového výnosu plus změny tržní hodnoty	<p>Ukazatelé čistého úrokového výnosu se měří po zaúčtování/zohlednění změn tržní hodnoty nástrojů v závislosti na účetním postupu buď prostřednictvím ukazatelů reálné hodnoty, nebo podle národních GAAP.</p>
Ukazatelé ekonomické hodnoty (EV)	<p>Ukazatelé změn čisté současné hodnoty úrokově citlivých nástrojů po dobu jejich zbývající životnosti v důsledku pohybů úrokových sazeb v případě IRRBB nebo změn čisté současné hodnoty nástrojů citlivých na změny úvěrového rozpětí po dobu jejich zbývající životnosti v důsledku pohybu úvěrového rozpětí v případě CSRBB. Ukazatelé ekonomické hodnoty odráží změny hodnoty úrokově citlivých nástrojů po dobu jejich zbývající životnosti v případě IRRBB nebo nástrojů citlivých na riziko úvěrového rozpětí v případě CSRBB – tj. dokud nejsou všechny pozice ukončeny.</p>
Ukazatelé ekonomické hodnoty vlastního kapitálu (EVE)	<p>Zvláštní forma ukazatele ekonomické hodnoty, ve kterém je vlastní kapitál vyčleněn z peněžních toků.</p>
Podmíněné modelování peněžních toků	<p>Modelování peněžních toků za předpokladu, že časování nebo objem peněžních toků závisí na scénáři vývoje specifických úrokových sazeb.</p>
Nepodmíněné modelování peněžních toků	<p>Modelování peněžních toků za předpokladu, že časování a objem peněžních toků nezávisí na scénáři vývoje specifických úrokových sazeb.</p>
Run-off rozvaha	<p>Rozvaha a rozvahové a podrozvahové položky, v nichž se stávající pozice investičního portfolia umocňují a nejsou nahrazeny žádnou novou činností.</p>
Dynamická rozvaha	<p>Rozvaha a rozvahové a podrozvahové položky, které zohledňují budoucí obchodní očekávání upravené s ohledem na příslušný scénář konzistentním způsobem.</p>
Konstantní rozvaha	<p>Rozvaha a rozvahové a podrozvahové položky, jejichž celková výše a složení jsou zachovány</p>

	nahrazením peněžních toků se splatností nebo změnou úrokových sazeb novými peněžními toky, které mají srovnatelné vlastnosti, pokud jde o výši, dobu cenové fixace a složky rozpětí.
Retailová oblast	Fyzická osoba nebo malý nebo střední podnik, pokud by tento podnik bylo možné považovat za kategorii retailových expozic v rámci standardizovaného přístupu nebo přístupu IRB pro úvěrové riziko, nebo společnost, která je způsobilá pro zacházení stanovené v čl. 153 odst. 4 nařízení (EU) č. 575/2013 a pokud celkové vklady tohoto malého nebo středního podniku nebo společnosti v rámci skupiny nepřekročí 1 milion EUR.
Transakční vklady a účty	Transakční vklady a transakční účty jsou takové retailové vklady bez splatnosti, na kterých se provádějí pravidelné transakce (např. na které se pravidelně připisují mzdy), nebo takové retailové vklady bez splatnosti, které nejsou úročeny ani v případě vysokých úrokových sazeb. Ostatní retailové vklady se považují za vklady vedené na netransakčním účtu.
Ukazatelé IRRBB	Ukazatelé ekonomické hodnoty a ukazatelé čistého úrokového výnosu plus změny tržní hodnoty používané v kontextu citlivosti na změny úrokových sazeb.
Ukazatelé CSRBB	Ukazatelé ekonomické hodnoty a ukazatelé čistého úrokového výnosu plus změny tržní hodnoty používané v kontextu citlivosti na změny tržního úvěrového rozpětí nebo rozpětí likvidity.

3. Provádění

Datum použití

8. Tyto obecné pokyny se použijí od 30. června 2023 s výjimkou oddílů 4.5 a 4.6, které se použijí od 31. prosince 2023.

Zrušení

9. Obecné pokyny k řízení úrokového rizika investičního portfolia (EBA/GL/2018/02)⁴ se zrušují s účinností ode dne použití těchto obecných pokynů.

⁴ Viz zde.

4. Obecné pokyny k řízení úrokového rizika a k posouzení a monitorování rizika úvěrového rozpětí investičního portfolia

4.1 Obecná ustanovení

4.1.1 IRRBB a CSRBB

(i) IRRBB

10. Instrukce by měly považovat IRRBB za významné riziko a vždy by jej měli v rámci svých postupů řízení rizik a interních postupů pro posouzení kapitálu odděleně, explicitně a komplexně posuzovat.

11. Instrukce by měly stanovit své expozice vůči IRRBB a zajistit, aby tyto expozice byly odpovídajícím způsobem měřeny, monitorovány a řízeny. Instrukce by měly řídit rizika vyplývající z jejich expozic vůči IRRBB a v případě potřeby zmírňovat rizika, která ovlivňují jak jejich ukazatele ekonomické hodnoty, tak ukazatele čistého úrokového výnosu plus změny tržní hodnoty.

(ii) CSRBB

12. Instrukce by měly CSRBB v rámci svých postupů řízení rizik a interních postupů pro posouzení kapitálu explicitně a komplexně posuzovat a monitorovat.

13. Instrukce by měly stanovit své expozice vůči CSRBB a zajistit, aby tyto expozice byly odpovídajícím způsobem posuzovány, monitorovány a řízeny jak v rámci ukazatelů ekonomické hodnoty, tak v rámci ukazatelů čistého úrokového výnosu plus změn tržní hodnoty.

(iii) Ukazatel čistého úrokového výnosu plus změny tržní hodnoty

14. Pro účely těchto obecných pokynů by měl být čistý úrokový výnos, z něhož se vypočítává dopad pohybu úrokových sazeb nebo úvěrového rozpětí, stanoven na základě úrokových výnosů a nákladů. Pro tyto účely by instrukce měly rovněž zohlednit změny tržní hodnoty nástrojů – v závislosti na účetním postupu (reálná hodnota / národní GAAP) – buď vykázané ve výkazu zisků a ztrát, nebo přímo ve vlastním kapitálu (např. prostřednictvím ostatního úplného výsledku hospodaření). Instrukce by měly zohledňovat zvýšení nebo snížení zisků a ztrát a kapitálu v krátkodobém a střednědobém horizontu vyplývající z pohybů úrokových sazeb nebo úvěrového rozpětí.

15. Změna čistého úrokového výnosu by měla být rozdílem mezi očekávaným čistým úrokovým výnosem podle šokového nebo zátěžového scénáře při předpokladu nepřetržité činnosti instituce a očekávaným čistým úrokovým výnosem podle základního scénáře.⁵ Změna tržní hodnoty nástrojů (reálná hodnota / národní GAAP) by měla být rozdílem mezi očekávanou tržní hodnotou podle šokového nebo zátěžového scénáře při předpokladu nepřetržité činnosti instituce a očekávanou tržní hodnotou podle základního scénáře na konci posuzovaného časového horizontu.

4.1.2 Další aspekty, proporcionalita

16. Při uplatňování těchto obecných pokynů by instituce měly identifikovat své stávající i budoucí expozice vůči IRRBB a CSRBB s ohledem na velikost, složitost a rizikovost pozic svého investičního portfolia s přihlédnutím ke svému obchodnímu modelu, strategiím a podnikatelskému prostředí, v němž působí nebo hodlají působit.

17. Na základě posouzení své stávající a budoucí expozice vůči IRRBB a CSRBB by instituce měly zvážit prvky a očekávání uvedené v tomto oddíle 4.1 obecných pokynů a v oddílech týkajících se stanovení, výpočtu a přidělování kapitálu pro účely IRRBB (oddíl 4.2.2), strategie správy a řízení IRRBB a CSRBB (oddíly 4.2.3 a 4.5.2), měření IRRBB pomocí interního systému měření (oddíl 4.3) a monitorování CSRBB (oddíl 4.6) a provádět je způsobem, který je přiměřený stávajícím a budoucím expozicím vůči IRRBB a CSRBB.

18. Vedle stávající i budoucí expozice vůči IRRBB a CSRBB by při uplatňování těchto obecných pokynů měly instituce také uvažovat svou obecnou úroveň sofistikovanosti a interní přístupy k řízení rizik, aby zajistily, že jejich přístupy, postupy a systémy pro řízení IRRBB a CSRBB jsou v souladu s jejich obecným přístupem k řízení rizik a jejich specifickými přístupy, postupy a systémy uplatňovanými za účelem řízení ostatních rizik.

4.2 Identifikace a řízení IRRBB

4.2.1 Rozsah IRRBB

19. Instituce by měly v souvislosti s posuzováním a řízením expozic vůči IRRBB zvážit všechny úrokově citlivé nástroje v investičním portfoliu, včetně aktiv, závazků, úrokových derivátů, neúrokových derivátů odkazujících na úrokovou sazbu a dalších podrozvahových položek (např. úvěrových příslibů).

20. Instituce by měly považovat nevýkonné expozice⁶ (po odečtení opravných položek) za úrokově citlivé nástroje a zohledňovat z nich plynoucí očekávané peněžní toky a jejich časování.

⁵ Z hlediska ekonomické hodnoty vlastního kapitálu by změna ekonomické hodnoty vlastního kapitálu měla být rozdílem mezi očekávanou ekonomickou hodnotou vlastního kapitálu podle šokového nebo zátěžového scénáře a očekávanou ekonomickou hodnotou vlastního kapitálu podle základního scénáře.

⁶ Nevýkonné expozice ve smyslu přílohy V nařízení (EU) č. 680/2014.

21. Aniž je dotčen odstavec 10, patří sem i malé obchodní portfolio ve smyslu čl. 94 odst. 1 nařízení (EU) č. 575/2013, pokud jeho úrokové riziko není zachyceno v jiném ukazateli rizika.

4.2.2 Stanovení, výpočet a přidělování kapitálu pro účely IRRBB

22. Při hodnocení výše, druhů a rozdělování vnitřně stanoveného kapitálu podle článku 73 směrnice 2013/36/EU by instituce měly vycházet z podílu IRRBB na celkovém odhadu vnitřně stanoveného kapitálu podle výstupů interních systémů měření instituce a s ohledem na klíčové předpoklady a limity rizik. Celková výše kapitálu by měla být přiměřená jak skutečně změřené míře rizika instituce (včetně IRRBB), tak jejímu rizikovému apetitu, a měla by být řádně zdokumentována v její zprávě o interním postupu pro posouzení kapitálové přiměřenosti (zpráva ICAAP).

23. Instituce by měly prokázat, že je jejich vnitřně stanovený kapitál přiměřený úrovni IRRBB a že zohledňuje dopad, který mají na vnitřně stanovený kapitál možné změny ukazatelů ekonomické hodnoty instituce a ukazatelů budoucího čistého úrokového výnosu plus změny tržní hodnoty vyplývající ze změn úrokových sazeb. Instituce by měly při stanovování vnitřně stanoveného kapitálu vyhodnocovat ukazatele míry rizika IRRBB, zejména s ohledem na to, že ukazatele míry rizika IRRBB zachycují riziko doplňkovým způsobem (např. s ohledem na IRRBB z jiného časového horizontu). Od institucí se neočekává, že budou dvojnásobně započítávat svůj vnitřně stanovený kapitál pro účely ukazatelů ekonomické hodnoty a ukazatelů čistého úrokového výnosu plus změn tržní hodnoty. Metodika přidělování vnitřně stanoveného kapitálu by nicméně měla zohlednit oba ukazatele míry rizika IRRBB a explicitně posoudit jejich potenciální dopad na vnitřně stanovený kapitál.

24. Ve své analýze ICAAP týkající se výše vnitřně stanoveného kapitálu požadovaného pro IRRBB by instituce měly zvážit:

- a) vnitřně stanovený kapitál držený z důvodu možného rizika pro ekonomickou hodnotu v důsledku nepříznivých pohybů úrokových sazeb a
- b) potřeby vnitřně stanoveného kapitálu vyplývající z dopadu, který na budoucí čistý úrokový výnos plus změny tržní hodnoty budou mít změny úrokových sazeb, a z toho plynoucích dopadů na výši vnitřních kapitálových rezerv.

25. Instituce by se neměly spoléhat jen na dohledové posouzení kapitálové přiměřenosti pro IRRBB nebo na výsledek dohledového testu odlehlých hodnot, ale měly by vypracovat a používat vlastní metodiky pro přidělování kapitálu na základě jejich rizikového apetitu, úrovně rizik a řízení rizik. Při stanovování příslušné výše kapitálu by měly instituce zvážit jak výši, tak kvalitu potřebného kapitálu.

26. Posouzení kapitálové přiměřenosti pro IRRBB by mělo zohlednit:

- a) velikost a dobu platnosti vnitřních limitů expozic vůči IRRBB, a zda je těchto limitů dosaženo v okamžiku výpočtu kapitálu;

- b) očekávané náklady na zajištění otevřených pozic, které instituce drží proto, aby získala výhodu z budoucí úrovně úrokových sazeb, kterou očekává;
- c) citlivost vnitřních ukazatelů IRRBB na klíčové nebo nedokonalé předpoklady modelování;
- d) dopad šoků a zátěžových scénářů na pozice oceněné s využitím různých referenčních úrokových sazeb (bazické riziko);
- e) dopad nesouladu pozic v různých měnách na ekonomickou hodnotu a čistý úrokový výnos plus změny tržní hodnoty;
- f) dopad nerealizovaných ztrát a nerealizovaných zisků;
- g) rozdělení kapitálu podle rizika na právnické osoby zahrnuté do obezřetnostního konsolidačního celku skupiny, a to dodatečně k přiměřenosti celkového kapitálu na konsolidovaném základě;
- h) faktory podkladového rizika a
- i) okolnosti, za kterých se riziko může projevit.

27. Výsledek kapitálové přiměřenosti pro IRRBB by měl být zohledněn v ICAAP instituce a převeden do hodnocení kapitálu souvisejícího s liniemi podnikání.

28. Pro kalibraci výše vnitřně stanoveného kapitálu, který má být držen pro účely IRRBB, by instituce měly používat systémy měření a řadu úrokových šoků a zátěžových scénářů přizpůsobených jejich rizikovému profilu za účelem kvantifikace potenciální míry jakýchkoli dopadů IRRBB za nepříznivých podmínek.

29. Instituce, které využívají model vnitřně stanoveného kapitálu, by měly zajistit, aby přidělování vnitřně stanoveného kapitálu pro účely IRRBB bylo řádně zohledněno v celkovém přidělování vnitřně stanoveného kapitálu a aby byly zdokumentovány veškeré předpoklady diverzifikace a ověřena jejich spolehlivost i stabilita pomocí historických údajů příslušných pro jednotlivé instituce a trhy, na kterých vykonávají svou činnost. Náklady na vnitřně stanovený kapitál mohou být přiděleny zpět do obchodních útvarů a produktů, aby bylo zajištěno, že osoby odpovědné za jejich řízení plně porozumí plné výši nákladů na tyto příslušné obchodní útvary nebo produkty.

30. Při posuzování toho, zda by měl být přidělen vnitřně stanovený kapitál z hlediska IRRBB vůči ukazatelům čistého úrokového výnosu plus změnám tržní hodnoty, by instituce měly vzít v úvahu:

- a) relativní význam čistého úrokového výnosu k celkovému čistému výnosu, a tudíž dopad významných meziročních změn čistých úrokových výnosů;

- b) skutečnou výši čistého úrokového výnosu, kterého lze dosáhnout v různých scénářích (tj. zda jsou marže dostatečně široké na to, aby absorbovaly volatilitu úrokových pozic a změny nákladů na závazky);
- c) možnost zaznamenat skutečné ztráty při zátěžových podmínkách nebo v důsledku dlouhotrvajících změn tržního prostředí, například je-li nutné uzavírat pozice zamýšlené jako dlouhodobé investice ke stabilizaci ukazatelů čistého úrokového výnosu plus změn tržní hodnoty;
- d) relativní význam úrokově citlivých nástrojů (včetně úrokových derivátů) investičního portfolia s potenciálními dopady uvedenými buď ve výkazu zisků a ztrát, nebo přímo ve vlastním kapitálu (např. prostřednictvím ostatního úplného výsledku hospodaření) a
- e) kolísání ukazatelů čistého úrokového výnosu plus změn tržní hodnoty, sílu a stabilitu ukazatelů čistého úrokového výnosu plus změn tržní hodnoty a úroveň výnosů potřebných k vytvoření a udržení běžného provozu. Instituce s vysokou úrovní IRRBB, u nichž by za reálných tržních scénářů mohla nastat ztráta, omezení běžně rozdělovaných dividend nebo omezení obchodních činností, by si měly zajistit dostatečný kapitál proti nepříznivému dopadu těchto scénářů.

31. Instituce by měly zvážit úpravy rezerv vnitřně stanoveného kapitálu, naznačují-li výsledky jejich zátěžového testování v rámci zátěžových scénářů možnost snížení ukazatelů čistého úrokového výnosu plus změn tržní hodnoty (a tudíž snížení schopnosti tvorby kapitálu).

4.2.3 Strategie správy a řízení IRRBB

32. Strategie IRRBB instituce, včetně rizikového apetitu pro IRRBB a zmírňování dopadu IRRBB, by měla být součástí celkové strategie, zejména strategických cílů a cílů v oblasti řízení rizik, a schválena vedoucím orgánem, jak je stanoveno v čl. 88 odst. 1 pododstavci 2 písm. a) směrnice 2013/36/EU.

33. Rizikový apetit instituce pro IRRBB by měl být vyjádřen z hlediska přijatelného dopadu kolísajících úrokových sazeb na ukazatel IRRBB a měl by být zohledněn v limitech. Instituce s významnou expozicí vůči mezerovému riziku, bazickému riziku nebo opčnímu riziku by měly stanovit svůj rizikový apetit v souvislosti s každým z těchto významných dílčích typů IRRBB.

34. Celková strategie IRRBB by rovněž měla zahrnovat rozhodnutí o tom, do jaké míry se obchodní model opírá o vytváření čistého úrokového výnosu prostřednictvím „využívání sklonu výnosové křivky“, tj. o financování aktiv s poměrně dlouhým obdobím cenové fixace pomocí závazků s poměrně krátkým obdobím cenové fixace. Opírá-li se obchodní model z většiny o tento zdroj čistého úrokového výnosu, měl by vedoucí orgán objasnit svou strategii IRRBB a jak má v plánu přestát období s plochou nebo klesající výnosovou křivkou.

35. Instituce by měly řádně posoudit návrh nových produktů nebo činností, nových strategií podstupování rizik nebo zajišťovacích strategií před jejich uvedením na trh, respektive před zahájením jejich využívání, aby byly zajištěny zdroje potřebné k řádnému a účinnému řízení

IRRBB v souvislosti s daným produktem nebo činností. Zároveň by měl být zajištěn soulad navrhované činnosti s celkovým rizikovým apetitem instituce a zavedeny postupy pro identifikaci, měření, sledování a řízení rizik spojených s navrhovaným produktem nebo činností. Vlastnosti IRRBB těchto nových produktů a činností by měly být řádně pochopeny.

36. Instituce využívající derivátové nástroje ke zmírnění expozice vůči IRRBB by měly disponovat potřebnými vědomostmi a odbornými znalostmi. Každá instituce by měla prokázat své porozumění důsledkům zajišťování rizik pomocí úrokových derivátů.
37. Instituce využívající modely chování klientů jako vstupních údajů pro měření svého IRRBB by měly disponovat potřebnými vědomostmi a odbornými znalostmi. Každá instituce by měla být schopna prokázat své porozumění důsledkům modelování chování svých klientů.
38. Při rozhodování o zajišťovacích operacích by si instituce měly být vědomy dopadů účetních pravidel, ale způsob účtování by neměl být motivem jejich přístupu k řízení rizik.
39. Konsolidující instituce by měly zajistit, aby vnitřní správa a řízení a systémy a postupy řízení IRRBB byly konzistentní a dobře integrovány na konsolidovaném i subkonsolidovaném základě.

4.2.4 Rámec řízení rizik a odpovědnost v souvislosti s IRRBB

40. S ohledem na systémy vnitřní správy a řízení podle článků 74 a 88 směrnice 2013/36/EU by instituce měly v souvislosti s IRRBB zajistit, aby:
- a) jejich vedoucí orgán nesl konečnou odpovědnost za dohled nad rámcem řízení IRRBB, rámcem rizikového apetitu instituce a výší, druhem a rozdělením vnitřně stanoveného kapitálu k přiměřenému pokrytí rizik. Vedoucí orgán by měl stanovit celkovou strategii pro IRRBB instituce a schválit příslušné zásady a postupy. Vedoucí orgán však může pověřit monitorováním a řízením IRRBB vrcholné vedení, odborníky nebo výbor pro řízení aktiv a závazků za podmínek stanovených v odstavci 42;
 - b) měly zaveden rámec pro řízení IRRBB, který vymezuje jasné hranice odpovědnosti a obsahuje systém limitů, zásady, postupy a vnitřní kontroly, včetně pravidelných nezávislých přezkumů a vyhodnocování efektivity tohoto rámce;
 - c) opatření, postupy a mechanismy uvedené pro posouzení IRRBB byly komplexní a přiměřené povaze, rozsahu a složitosti rizik spojených s obchodním modelem a činností instituce.
41. Vedoucí orgán by měl být zejména odpovědný za:
- a) porozumění povaze a úrovni expozice vůči IRRBB. Vedoucí orgán by měl zajistit, aby byly vypracovány jasné pokyny týkající se rizikového apetitu pro IRRBB s ohledem na obchodní strategii instituce;

- b) zajištění přijetí vhodných opatření k identifikaci, měření, sledování a řízení IRRBB v souladu se schválenými strategiemi a zásadami. V této souvislosti jsou vedoucí orgán nebo jeho zástupci odpovědní za:
- i. stanovení odpovídajících limitů IRRBB, včetně stanovení konkrétních postupů a schválení nezbytných výjimek a zajištění souladu s těmito limity;
 - ii. přijetí systémů a standardů pro měření IRRBB, oceňování pozic a posouzení výkonnosti, včetně postupů pro aktualizaci úrokových šoků, parametrů a zátěžových scénářů a klíčových předpokladů ovlivňujících analýzu IRRBB instituce;
 - iii. zajištění komplexního procesu vykazování a přezkumu IRRBB a
 - iv. zajištění efektivní vnitřní kontroly a řídicího informačního systému;
- c) schvalování hlavních podnětů pro zajišťování nebo podstupování rizik před jejich realizací. Pozice týkající se interních převodů rizika mezi investičním portfoliem a obchodním portfoliem by měly být řádně zdokumentovány;
- d) provádění dohledu nad schvalováním, prováděním a přezkoumáváním interních zásad, postupů a limitů řízení IRRBB. Informace o míře expozice instituce vůči IRRBB a jejích změnách by měly být pravidelně poskytovány vedoucímu orgánu (alespoň čtvrtletně);
- e) zajištění, aby validace metod měření IRRBB a posouzení odpovídajícího modelového rizika byly zahrnuty a formalizovány v interních předpisech, které by měl být přezkoumáný a schválený vedoucím orgánem nebo jeho zástupci;
- f) porozumění a posouzení činnosti svých zástupců při monitorování a řízení IRRBB v souladu se zásadami schválenými vedoucím orgánem na základě pravidelných přezkumů včasných a dostatečně podrobných informací;
- g) porozumění dopadům strategií IRRBB instituce a jejich potenciálním souvislostem s tržním, likvidním, úvěrovým a operačním rizikem, aniž by bylo požadováno, aby všichni členové vedoucího orgánu museli být odborníky v dané oblasti. Někteří členové by měli mít dostatečné odborné znalosti, aby mohli zpochybňovat zprávy předkládané vedoucímu orgánu a vznášet vůči nim námitky. Instituce by měla stanovit odpovědnost členů vedoucího orgánu za zajištění schopnosti vrcholného vedení porozumět IRRBB a za zajištění dostatečných zdrojů pro řízení IRRBB.

42. Instituce by měly mít zaveden systém a postupy pro veškeré pověřování vedoucím orgánem v oblasti monitorování nebo řízení IRRBB, mimo jiné:

- a) měly by být určeny osoby nebo výbory, které budou pověřovány úkoly vedoucím orgánem v oblasti tvorby zásad a postupů týkajících se IRRBB, např. vrcholné vedení, odborní

pracovníci nebo výbor pro řízení aktiv a závazků, s jasně stanovenými úkoly ze strany vedoucího orgánu;

- b) vedoucí orgán by měl zajistit, aby při řízení IRRBB byla odpovídajícím způsobem rozdělena odpovědnost. Úkoly spočívající v identifikaci, měření, monitorování a kontrole IRRBB by měly mít jasně definovanou odpovědnost, měly by být nezávislé na úkolech spočívajících v podstupování rizika IRRBB a měly by zahrnovat oznamování expozic vůči IRRBB přímo vedoucímu orgánu nebo jeho zástupcům;
- c) instituce by měla zajistit, aby zástupci vedoucího orgánu měli jasně definované pravomoci nad odděleními odpovědnými za podstupování rizika IRRBB. Měl by být jasně stanoven komunikační kanál pro předávání pokynů zástupců těmto oddělením;
- d) vedoucí orgán by měl zajistit, aby struktura instituce umožňovala jeho zástupcům vykonávat jejich úkoly a usnadňovala efektivní rozhodování, řízení a správu. V tomto ohledu by se výbor pro řízení aktiv a závazků, nebo jeho ekvivalent, měl pravidelně scházet a měli by v něm být přítomni zástupci všech hlavních oddělení souvisejících s IRRBB. Vedoucí orgán by měl podporovat diskusi o způsobu řízení IRRBB, a to jak mezi jeho členy a jeho zástupci, tak i mezi jeho zástupci a dalšími pracovníky instituce. Vedoucí orgán by měl také zajistit, aby pravidelná komunikace mezi oblastmi řízení rizik a strategického plánování usnadňovala monitorování rizik budoucí obchodní činnosti.

4.2.5 Rizikový apetit pro IRRBB a limity

43. Instituce by si měly stanovit svůj rizikový apetit pro IRRBB, zejména pokud jde o riziko týkající se ukazatele IRRBB:

- a) instituce by měly mít jasně formulované prohlášení o rizikovém apetitu schválené jejich vedoucím orgánem, realizované prostřednictvím komplexních rámců rizikového apetitu, tj. zásad a postupů pro omezování a řízení IRRBB;
- b) jejich rámce rizikového apetitu by měly:
 - a. vymezit přenesené pravomoci, linie odpovědnosti a odpovědnost za rozhodnutí týkajících se řízení rizika IRRBB a
 - b. sestavit seznam nástrojů, zajišťovacích strategií a možností podstupování rizik povolených pro IRRBB;
- c) při vymezování svého rizikového apetitu by instituce měly zohlednit riziko změny čistého úrokového výnosu, které se může objevit v důsledku účetního zpracování transakcí investičního portfolia. Riziko se nemusí omezovat na úrokové výnosy a náklady: dopady změn úrokových sazeb na tržní hodnotu nástrojů, které se v závislosti na účetním zpracování projeví buď ve výkazu zisků a ztrát, nebo přímo ve vlastním kapitálu (prostřednictvím ostatního úplného výsledku hospodaření), by měly být zohledněny zvlášť.

Instituce by měly zejména zohlednit dopad probíhajících úrokových šoků a zátěžových scénářů související s vloženými opčními charakteristikami u nástrojů v reálné hodnotě. Instituce by měly také zohlednit potenciální dopad úrokových derivátů využívaných v zajišťovacích operacích na výkaz zisků a ztrát, pokud by jejich účinnost byla narušena změnami úrokových sazeb.

44. Instituce by měly zavést limity pro zachování cílových expozic vůči IRRBB v souladu se svým rizikovým apetitem a svým celkovým přístupem k měření IRRBB, zejména:

- a) na konsolidovaném základě a případně na úrovni jednotlivých poboček by měly být uplatňovány souhrnné limity rizika, které jasně vymezují míru rizika IRRBB přijatelnou pro vedoucí orgán;
- b) limity mohou být spojeny s konkrétními scénáři změn úrokových sazeb a jejich časové struktury, jako je jejich zvýšení nebo snížení nebo změna tvaru výnosové křivky. Pohyby úrokových sazeb, které se používají při stanovování těchto limitů, by měly představovat dostatečně nepříznivé šokové a zátěžové situace s přihlédnutím k volatilitě úrokových sazeb minulých období a času požadovaného vedením ke zmírnění těchto rizikových expozic;
- c) struktura limitů by měla odpovídat povaze, velikosti, složitosti a kapitálové přiměřenosti instituce, jakož i její schopnosti měřit a řídit svá rizika;
- d) v závislosti na povaze činností a obchodním modelu instituce mohou být rovněž stanoveny dílčí limity pro jednotlivé obchodní útvary, portfolia, druhy nástrojů, specifické nástroje nebo významné podtypy IRRBB, jako je mezerové riziko, bazické riziko a opční riziko;
- e) měly by být zavedeny systémy k zajištění toho, že pozicím, které překračují nebo mohou překročit limity stanovené vedoucím orgánem nebo jeho zástupci, se bude vedení bezodkladně věnovat a budou bezodkladně řešeny. Mělo by být jasně vymezeno, kdo bude informován, jakou bude mít tato komunikace formu a jaká následná opatření budou přijata;
- f) vykazování ukazatelů míry rizika vedoucímu orgánu nebo jeho zástupcům by mělo probíhat nejméně čtvrtletně a mělo by porovnávat současnou expozici se stanovenými limity.

45. Měl by být zaveden rámec pro sledování vývoje zajišťovacích strategií, opírajících se o nástroje, jako jsou deriváty, a pro řízení rizika z hlediska tržní hodnoty v případě nástrojů, které jsou účtovány v reálné hodnotě.

4.2.6 Zásady a postupy v oblasti rizik IRRBB a řízení rizik IRRBB

Zásady a postupy v oblasti rizik

46. Vedoucí orgán by měl v souladu se svou celkovou strategií pro IRRBB přijmout spolehlivé zásady, postupy a systémy v oblasti rizik, které by měly zajistit:

- a) zavedení postupů pro aktualizaci scénářů pro měření a posouzení IRRBB;
- b) vhodnost a přiměřenost přístupu k měření a odpovídajících předpokladů pro měření a posouzení IRRBB, včetně přidělování vnitřního kapitálu na krytí rizik IRRBB;
- c) pravidelný přezkum a případné změny předpokladů použitých modelů;
- d) stanovení standardů pro hodnocení pozic a měření výkonnosti;
- e) vypracování příslušné dokumentace a realizace povolených zajišťovacích strategií a zajišťovacích nástrojů a
- f) stanovení pravomoci a odpovědnosti za řízení expozic vůči IRRBB.

47. Tyto zásady by měly být dobře odůvodněné, spolehlivé a zdokumentované a měly by zahrnovat všechny složky IRRBB relevantní pro individuální fungování instituce. Aniž by byla dotčena zásada proporcionality, zásady týkající se IRRBB by měly zahrnovat:

- a) uplatnění hranice mezi „investičním portfoliem“ a „obchodním portfoliem“. Interní převody rizika mezi investičním portfoliem a obchodním portfoliem by měly být řádně zdokumentovány a sledovány v souvislosti s rizikem IRRBB vyplývajícím z úrokových derivátů;
- b) podrobnější definici ekonomické hodnoty a její soulad s metodou používanou k ocenění aktiv a závazků (např. na základě současné hodnoty budoucích peněžních toků a současné hodnoty budoucího čistého úrokového výnosu) stanovenou pro interní použití;
- c) podrobnější definici ukazatelů čistého úrokového výnosu plus změn tržní hodnoty a soulad této definice s interně používaným přístupem instituce k vypracování finančních plánů a finančních prognóz;
- d) velikost a formu různých úrokových šoků, které budou použity pro interní výpočty IRRBB;
- e) použití podmíněných nebo nepodmíněných přístupů k modelování peněžních toků;
- f) způsob zohlednění „plánovaných transakcí“⁷ (včetně souvisejících zajišťovacích operací);
- g) způsob agregace úrokových expozic s více měnami;
- h) měření a řízení bazického rizika vyplývajících z různých referenčních úrokových sazeb;
- i) zda jsou neúročená aktiva a závazky investičního portfolia (včetně kapitálu a rezerv) zahrnuta do výpočtů měření IRRBB pro účely ICAAP;

⁷ Plánované expozice (např. byl-li schválen úvěr a klient si může vybrat, zda jej bude čerpat, či nikoli) účinně poskytnou klientovi možnost, která bude s největší pravděpodobností využita v době, kdy budou tržní podmínky instituci nejméně vyhovovat (negativní konvexita). Řízení plánovaných expozic se opírá o přesné údaje o přijatých žádostech a o modelování očekávaných čerpání.

- j) nakládání s běžnými a spořicími účty (tj. splatnost předpokládaná u závazků s krátkou smluvní splatností, ale s dlouhou splatností z hlediska chování klientů);
- k) měření IRRBB vyplývajícího z automatických opcí aktiv nebo závazků a behaviorálních opcí aktiv nebo závazků, včetně dopadů konvexity a nelineárních profilů splácení;
- l) míra členění použitá při výpočtech ukazatelů (např. použití časových pásem);
- m) interní definice obchodních marží a odpovídající metodika pro interní zaúčtování obchodních marží.

48. Všechny zásady týkající se IRRBB by měly být pravidelně přezkoumávány, nejméně jednou ročně, a podle potřeby revidovány.

49. Aby bylo zajištěno, že zásady a postupy řízení IRRBB instituce budou přiměřené a spolehlivé, měl by vedoucí orgán nebo jeho zástupci přezkoumávat zásady a postupy řízení IRRBB s ohledem na výstupy pravidelného vykazování.

50. Vedoucí orgán nebo jeho zástupci by měli zajistit, aby byly činnosti v oblasti analýz a řízení rizik spojených s IRRBB prováděny vhodnými a kompetentními pracovníky s odbornými znalostmi a zkušenostmi v souladu s povahou a rozsahem činností instituce.

Vnitřní kontrolní systém

51. Pokud jde o kontrolní zásady a postupy týkající se IRRBB, instituce by měly zajistit vhodné schvalovací postupy, limity na výši expozic, přezkumy a další mechanismy k zajištění přiměřené jistoty ohledně dosahování cílů řízení rizik.

52. Instituce by měly provádět pravidelné přezkumy a hodnocení svých vnitřních kontrolních systémů a postupů řízení rizik, které by měly zajistit, aby pracovníci postupovali v souladu se zavedenými zásadami a postupy. Tyto přezkumy by se rovněž měly zabývat všemi významnými změnami, které by mohly ovlivnit účinnost kontrol, včetně změn tržních podmínek, pracovníků, technologií a postupů pro dodržování limitů na výši expozic, a zajistit zavedení příslušných postupů pro řešení překročení limitů. Tyto přezkumy a hodnocení by měly být pravidelně prováděny jednotlivci nebo odděleními nezávislými na kontrolované funkci. Pro zajištění včasných revizí nebo zlepšení vnitřních kontrol by měl být zaveden interní mechanismus přezkumu.

53. Instituce by měly nechat své postupy identifikace, měření, monitorování a řízení IRRBB pravidelně revidovat nezávislým kontrolním orgánem, kterým může být interní nebo externí auditor. V takových případech by měly být příslušným orgánům zpřístupněny zprávy vypracované interními nebo externími auditory nebo jinými rovnocennými externími subjekty.

Informační systémy pro IRRBB a kvalita údajů

54. Informační systémy a aplikace používané institucí k provádění, zpracování a záznamu operací, k určování, měření a shromažďování expozic vůči IRRBB a k vypracování zpráv by měly podporovat řízení IRRBB včasným a přesným způsobem. Systémy by zejména měly:

- a) zachycovat údaje o úrokovém riziku všech významných expozic instituce vůči IRRBB, včetně expozic vůči mezerovému riziku bazickému riziku a opčnímu riziku. To by mělo podpořit systém instituce pro identifikaci, měření a shromažďování hlavních zdrojů IRRBB;
- b) být schopny plně a jasně zaznamenávat všechny transakce provedené institucí s ohledem na jejich charakteristiky týkající se IRRBB;
- c) být přizpůsobeny složitosti a počtu transakcí vytvářejících IRRBB;
- d) umožňovat dostatečnou flexibilitu pro zpracování přiměřené škály úrokových šoků a zátěžových a jakýchkoli dalších scénářů týkajících se IRRBB;
- e) umožňovat institucím plně měřit, posoudit a sledovat dopad jednotlivých transakcí na celkovou expozici instituce;
- f) umožňovat vypočítat ukazatele IRRBB (tj. ukazatel ekonomické hodnoty a ukazatelé čistého úrokového výnosu plus změn tržní hodnoty), jakož i další ukazatele IRRBB stanovené jejich příslušnými orgány na základě úrokových šoků a zátěžových scénářů uvedených v oddílech 4.3.3 a 4.3.4;
- g) být dostatečně flexibilní, aby bylo možno zohlednit orgány dohledu stanovená omezení týkající se interních předpokladů instituce ohledně rizikových parametrů.

55. Informační a transakční systémy by měly umožňovat zaznamenávat profil přecenění, úrokové charakteristiky (včetně rozpětí) a opční charakteristiky produktů, aby bylo možné měřit mezerové riziko bazické riziko a opční riziko. Transakční systém by měl zejména umožňovat shromažďovat podrobné informace o datu (datech) přecenění dané transakce, o typu nebo indexu úrokové sazby, o všech možnostech (včetně předčasného splacení nebo vyplacení) a o poplatcích spojených s realizací těchto opcí. Systémy používané k měření IRRBB by měly umožňovat podchytit charakteristiky IRRBB u všech produktů. Systémy by rovněž měly umožňovat rozčlenění dopadu jednotlivých nástrojů a portfolií IRRBB na úrovni rizika investičního portfolia.

56. U složitých a strukturovaných produktů by měl transakční systém umožňovat shromažďovat informace o jednotlivých částech produktu a zaznamenávat charakteristiky týkající se IRRBB (např. charakteristiky aktiv a závazků seskupených podle určitých charakteristik, jako jsou data přecenění nebo prvky opčních charakteristik). Instituce by měla zajistit, aby informační systém byl schopen držet krok se zaváděním nových produktů.

57. Měly by být zavedeny přiměřené organizační kontroly informačních systémů, aby nedocházelo ke zkreslení údajů používaných počítačovými systémy a aplikacemi týkajícími se IRRBB, aby se kontrolovaly změny v kódování používaném v těchto aplikacích a aby se zejména zajistila:

- a) spolehlivost vstupních údajů a integrita systémů pro zpracování modelů IRRBB;
- b) minimální pravděpodobnost výskytu chyb v informačním systému, včetně těch, k nimž dochází během zpracovávání a shromažďování údajů; a
- c) přijetí odpovídajících opatření, jestliže dojde k narušení trhu nebo propadům trhu.

58. Ukazatele míry rizika by se měly opírat o spolehlivé tržní a interní údaje. Instituce by měly kontrolovat kvalitu externích zdrojů informací používaných při vytváření historických databází úrokových sazeb, jakož i četnost aktualizací těchto databází.

59. Aby byla zajištěna vysoká kvalita údajů, měly by instituce zavést vhodné postupy, které zajistí správnost údajů zadávaných do informačního systému. Zadávání údajů by mělo být co nejvíce automatizováno, aby se snížilo riziko administrativních chyb, a mapování údajů by mělo být pravidelně přezkoumáno a testováno vůči schválené verzi modelu. Dále by měla být k dispozici dostatečná dokumentace hlavních zdrojů údajů používaných v postupu měření rizik dané instituce. Instituce by měly rovněž zavést vhodné mechanismy k ověřování správnosti procesu agregace a spolehlivosti výsledků modelu. Tyto mechanismy by měly potvrdit přesnost a spolehlivost údajů.

60. Pokud instituce dělí peněžní toky do různých časových pásem (např. pro analýzy mezerového rizika) nebo přiřazují peněžní toky k různým vrcholům úrokové křivky, aby odrážely různé doby cenové fixace / splatnosti, měla by být kritéria dělení stabilní v čase, aby byla zajištěna smysluplná srovnatelnost údajů týkajících se rizik za různá období.

61. Instituce by měly identifikovat možné důvody nesrovnalostí a nepřesností, ke kterým může dojít při zpracování údajů. Instituce by měly zavést postupy pro řešení těchto nesrovnalostí a nepřesností, včetně postupů pro vzájemné ověřování správnosti pozic, aby bylo možné tyto nesrovnalosti a nepřesnosti odstranit.

62. Instituce by měly zavést vhodné postupy pro zajištění souladu údajů používaných v modelech pro měření IRRBB s údaji použitými pro finanční plánování v rámci celé skupiny.

Interní vykazování

63. Interní systémy institucí pro vykazování rizik by měly poskytovat včasné, přesné a úplné informace o jejich expozicích vůči IRRBB. Interní vykazování by mělo probíhat alespoň jednou za čtvrtletí.

64. Interní zprávy by měly být předkládány vedoucímu orgánu nebo jeho zástupcům a obsahovat informace na příslušných úrovních detailu (podle konsolidační úrovně a měny) a pravidelně kontrolovány. Zprávy by měly obsahovat rozsah informací přizpůsobený konkrétní úrovni

řízení (např. vedoucímu orgánu, vrcholnému vedení) a konkrétní situaci instituce a ekonomickému prostředí.

65. Zprávy o IRRBB by měly poskytovat souhrnné informace a dostatečně podrobné podpůrné informace umožňující vedoucímu orgánu nebo jeho zástupcům posoudit citlivost instituce na změny tržních podmínek a další důležité rizikové faktory. Obsah zpráv by měl zohledňovat změny rizikového profilu instituce a ekonomického prostředí a porovnat současnou expozici s limity.
66. Zprávy o IRRBB by měly pravidelně zahrnovat výsledky přezkumů a auditů modelů, jakož i srovnání minulých prognóz nebo odhadů rizik se skutečnými výsledky za účelem informování o možných nedostacích modelů. Instituce by zejména měly posoudit modelované ztráty z předčasného splacení vůči ztrátám zaznamenaným v minulých obdobích. Portfolia, která mohou být předmětem výrazných změn tržní hodnoty, by měla být jasně určena a související dopad by měl být monitorován v rámci řídicího informačního systému instituce a podléhat dohledu obdobnému jako nad jinými portfolii vystavenými tržnímu riziku.
67. Ačkoli se zprávy sestavené pro vedoucí orgán nebo jeho zástupce budou lišit podle složení portfolia instituce, měly by s přihlédnutím k odstavcům 65 a 66 zahrnovat:
- shrnutí souhrnných expozic instituce vůči IRRBB, včetně informací o expozicích vůči mezerovému riziku bazickému a opčnímu riziku. Měla by být rozpoznána a vysvětlena aktiva, závazky, peněžní toky a strategie ovlivňující míru a vývoj IRRBB;
 - zprávy prokazující dodržování zásad a limitů ze strany instituce;
 - klíčové předpoklady modelování a parametry, jako jsou charakteristiky vkladů bez splatnosti, předčasné splacení úvěrů s pevnou úrokovou sazbou, předčasné výběry termínovaných vkladů s pevnou úrokovou sazbou, čerpání příslibů, agregace údajů za různé měny a účtování obchodních marží;
 - údaje o dopadu klíčových předpokladů modelování ukazatelů IRRBB, včetně změn předpokladů při různých scénářích vývoje úrokových sazeb;
 - údaje o dopadu úrokových derivátů na ukazatele IRRBB;
 - údaje o dopadu nástrojů v reálné hodnotě, včetně aktiv a závazků úrovně 3, na ukazatele IRRBB;
 - výsledky zátěžových testů uvedených v oddíle 4.3.4, šoků uvedených v oddíle 4.3.3, dohledových testů odlehlých hodnot podle čl. 98 odst. 5 směrnice 2013/36/EU a posouzení citlivosti na klíčové předpoklady a parametry a
 - souhrn revizí zásad, postupů IRRBB a přiměřenosti systémů jeho měření, včetně veškerých zjištění interních a externích auditorů nebo jiných ekvivalentních externích subjektů (např. poradců).

68. Na základě těchto zpráv by vedoucí orgán nebo jeho zástupci měli být schopni posoudit citlivost instituce na změny tržních podmínek a další důležité rizikové faktory, zejména s ohledem na portfolia, která mohou být vystavena významným změnám tržních hodnot.

69. Interní systém měření by měl sestavovat zprávy takovým způsobem, aby je různé úrovně vedení instituce snadno pochopily a včas učinily příslušná rozhodnutí. Zprávy by měly představovat základ pravidelného monitorování toho, zda instituce vyvíjí svou činnost v souladu se svou strategií a limity úrokového rizika, které si stanovila.

Správa a řízení modelu

70. Instituce by měly zajistit, aby validace metod měření IRRBB – které by měly být přezkoumávány a validovány nezávisle na jejich vývoji – a posouzení odpovídajícího rizika modelů bylo zahrnuto do formalizovaných postupů, které by měly být přezkoumány a schváleny vedoucím orgánem nebo jeho zástupci. Tyto zásady by měly být začleněny do postupů správy a řízení rizik modelů a měly by specifikovat:

- a) rozdělení rolí a určit, kdo je odpovědný za vývoj, validaci, dokumentování, implementaci a používání modelů; a
- b) odpovědnosti za dohled nad modelem a také nad zásadami, včetně vypracovávání počátečních a průběžných postupů validace, vyhodnocování výsledků, schvalování, kontroly verzí, výjimek, procesů eskalací, modifikací a ukončení používání.

71. Rámec validace by měl zahrnovat těchto pět základních prvků:

- a) hodnocení koncepční a metodické ucelenosti, včetně posouzení vývoje modelu;
- b) průběžné monitorování modelů, včetně postupů ověřování a porovnávání;
- c) analýzu výstupů modelu, včetně reverzního testování klíčových interních parametrů (např. stability vkladů, sazeb předčasného splacení úvěrů, předčasného výběru vkladů, ocenění nástrojů);
- d) důkladné posouzení veškerých odborných názorů a posudků používaných v interních modelech a
- e) validace předpokladů diverzifikace.

72. Při provádění předpokládaných počátečních a průběžných validací by měl být v rámci těchto zásad zaveden hierarchický postup pro určování stavu rizika modelu založený na kvantitativních i kvalitativních faktorech, jako je velikost, dopad, minulá výkonnost a odborné znalosti a zkušenosti pracovníků s používanou technikou modelování.

73. Řízení rizik modelů týkajícího se ukazatelů IRRBB by mělo vycházet z holistického přístupu zahrnujícího motivaci, vývoj a implementaci vlastníky a uživateli modelů. Před obdržáním

interního schválení k použití by měl být postup určování vstupů, předpokladů, metodik modelování a výstupů modelu přezkoumán a validován nezávisle na vývoji modelů IRRBB.

74. Výsledky přezkumu a validace a veškerá doporučení týkající se používání modelu by měly být předloženy vedoucímu orgánu nebo jeho zástupcům a jimi schváleny. Po schválení by měl být model průběžně přezkoumán, podrobován ověřování postupů a validaci s četností odpovídající úrovni rizika modelu stanoveného a schváleného institucí.

75. V rámci průběžného procesu přezkumu by měl být stanoven soubor výjimečných událostí vyžadujících, aby hodnotitelé modelů včas informovali vedoucí orgán nebo jeho zástupce, aby přijali nápravná opatření a omezili používání modelu. Vlastníkům modelu by měla být, pokud je to vhodné, svěřena jednoznačně definovaná oprávnění pro řízení verzí modelu.

76. Na základě pozorování a nových informací získaných postupem času lze schválený model upravit nebo odstranit. Instituce by měly formulovat své zásady pro změnu modelů, včetně oprávnění a dokumentace pro řízení změn a verzí.

77. Instituce se mohou při řízení a kontrole IRRBB spoléhat na modely IRRBB třetích stran za předpokladu, že jsou tyto modely adekvátně přizpůsobeny tak, aby řádně zohledňovaly specifické charakteristiky dané instituce. Očekává se, že instituce budou plně rozumět podkladovým analytikám, předpokladům a metodikám modelů třetích stran a že zajistí, aby byly adekvátně začleněny do obecných systémů a postupů řízení rizik institucí. Poskytují-li třetí strany tržní údaje, behaviorální předpoklady nebo nastavení modelu, měla by mít instituce zavedený postup pro zjišťování, zda jsou tyto vstupní údaje přiměřené vlastní činnosti a rizikovým charakteristikám vlastní činnosti. Instituce by měly zajistit odpovídající dokumentaci týkající se používání modelů třetích stran, včetně jejich případných úprav.

78. Modelové vstupní údaje nebo předpoklady pocházející z interních modelových postupů i od třetích stran by měly být zahrnuty do procesu validace. Instituce by měla v rámci procesu validace zdokumentovat a vysvětlit volby specifikací modelů.

4.3 Měření IRRBB interním systémem instituce

4.3.1 Obecný přístup k měření IRRBB

79. Instituce by měly používat spolehlivé interní systémy měření, které zachycují všechny složky a zdroje IRRBB, které jsou relevantní pro obchodní model instituce.

80. Instituce by měly měřit svou expozici vůči IRRBB z hlediska možných změn ukazatele ekonomické hodnoty a ukazatelů čistého úrokového výnosu plus změn tržní hodnoty. Instituce by měly používat doplňující prvky ukazatelů IRRBB k zachycování složité povahy IRRBB v krátkodobém i dlouhodobém časovém horizontu. Instituce by měly zejména měřit a monitorovat i) celkový dopad klíčových předpokladů modelování na měření IRRBB v rámci různých ukazatelů IRRBB a ii) IRRBB svých úrokových derivátů zařazených do investičního portfolia, pokud jsou pro jejich obchodní model relevantní.

81. Jsou-li obchodní marže a jiné složky rozpětí vyloučeny z ukazatelů ekonomické hodnoty, měly by instituce i) používat transparentní metodiku pro určení bezrizikové úrokové sazby při sjednání každého nástroje a ii) používat metodiku, která je konzistentně uplatňována u všech úrokově citlivých nástrojů a všech obchodních útvarů.
82. Instituce by do výpočtu ukazatelů čistého úrokového výnosu pro hodnocení expozic vůči IRRBB měly zahrnout obchodní marže.
83. Instituce by měly považovat nevýkonné expozice (po odečtení opravných položek) za úrokově citlivé nástroje a zohledňovat z nich plynoucí očekávané peněžní toky a jejich časování.
84. Při měření expozice vůči IRRBB by se instituce neměly výhradně opírat o výpočet a výsledky dohledového testu odlehlých hodnot popsaného v čl. 98 odst. 5 směrnice 2013/36/EU ani o žádný další test odlehlých hodnot vypracovaný příslušným orgánem, ale měly by vypracovat a používat své vlastní předpoklady a metody výpočtu. Dohledové testy odlehlých hodnot by však měly být plně integrovány do vnitřního rámce pro řízení IRRBB a měly by být používány jako doplňující nástroj pro měření expozice vůči IRRBB.

4.3.2 Metody měření IRRBB

85. Instituce by se neměly spoléhat na jeden ukazatel rizika, ale měly by využívat škálu kvantitativních nástrojů a modelů odpovídajících jejich specifickému riziku. Za tímto účelem by měly instituce zvážit alespoň použití metod uvedených v příloze I k zajištění toho, aby byly odpovídajícím způsobem zachyceny různé aspekty úrokového rizika.
86. Instituce by měly znát omezení každého použitého kvantitativního nástroje a modelu a tato omezení by měla být zohledněna v procesu řízení rizik IRRBB. Při posouzení IRRBB by instituce měly znát rizika, která se mohou objevit v důsledku zaúčtování transakcí investičního portfolia.
87. Instituce by měly identifikovat a měřit všechny složky IRRBB. K identifikování různých složek IRRBB by měly instituce přinejmenším zvážit přístupy uvedené v tabulce 1.

Tabulka č. 1: Identifikace dílčích složek úrokového rizika investičního portfolia

Složka	Metoda	Zaměření
	Analýza nesouladu v časových pásmech	Objem nesouladů v různých časových pásmech
Mezerové riziko	Parciální durace pro riziko výnosové křivky	Rozložení a koncentrace nesouladů v různých časových pásmech

Složka	Metoda	Zaměření
Bazické riziko	Seznam skupin nástrojů založených na různých úrokových sazbách	Použití derivátů a jiných zajišťovacích nástrojů z hlediska rozdílných referenčních sazeb, konvexity a mezer opominutých analýzou nesouladu v časových pásmech
Opční riziko (automatické opce a behaviorální opce)	Seznam všech nástrojů s vloženými nebo explicitními opcemi	Behaviorální opce: Objem hypoték, běžných účtů, spořicíh účtů a termínovaných vkladů, u nichž má klient možnost se odchýlit od smluvní splatnosti; objem úrokově citlivých příslibů, které má klient právo čerpat Automatické úrokové opce: Horní a dolní meze vložené do aktiv a závazků; swapce nebo opce s předčasným splacením vložené do neretailových aktiv a závazků a explicitní horní a dolní meze a swapce

88. Pro měření a monitorování IRRBB by instituce měly používat alespoň jednu metodu měření založenou na ukazateli čistého úrokového výnosu plus změnách tržní hodnoty a alespoň jednu metodu založenou na ukazateli ekonomické hodnoty, které při společném použití zachycují všechny složky IRRBB. Velké instituce vykonávající přeshraniční činnost, zejména instituce kategorie 1 a 2 podle obecných pokynů k SREP a instituce se složitými nebo sofistikovanými obchodními modely by měly používat více metod měření IRRBB uvedených v příloze II.

4.3.3 Scénáře úrokových šoků pro průběžné řízení

89. Instituce by měly pravidelně, alespoň čtvrtletně a ještě častěji v době zvýšené volatility úrokových sazeb nebo zvýšených úrovní IRRBB, měřit svou expozici vůči IRRBB v souvislosti s různými ukazateli IRRBB v různých scénářích úrokových šoků pro případné změny úrovně a tvaru úrokové výnosové křivky a změny vztahu mezi různými úrokovými sazbami (tj. bazické riziko).

90. Instituce by měly zvážit používání podmíněného nebo nepodmíněného modelování peněžních toků. Větší a složitější instituce, zejména instituce kategorie 1 a 2 podle obecných pokynů k SREP, by měly rovněž vzít v úvahu scénáře, v nichž se vypočítávají různé vývoje úrokových sazeb a v nichž jsou některé předpoklady (např. týkající se chování, příspěvku k riziku a velikost a složení rozvahy) samy o sobě funkcemi měnících se úrovní úrokových sazeb.

91. Instrukce by měly posoudit expozice v každé měně, ve které mají pozice. V případě významných měnových expozic by scénáře úrokových šoků měly být specifické pro dané měny a měly by být v souladu s příslušnými ekonomickými charakteristikami. V rámci interního systému měření IRRBB by měly být zváženy scénáře úrokových šoků specifické pro měnu přinejmenším pro každou měnu, činí-li účetní hodnota finančních aktiv nebo závazků vyjádřených v této měně nejméně 5 % celkových finančních aktiv nebo závazků investičního portfolia nebo méně než 5 %, pokud je součet finančních aktiv nebo závazků zahrnutých do výpočtu nižší než 90 % celkových finančních aktiv investičního portfolia (bez hmotných aktiv) nebo jeho závazků. Instrukce by měly do svých interních systémů měření zahrnout metody agregace svého IRRBB v různých měnách. Využívají-li instrukce předpokladů týkajících se závislosti mezi úrokovými sazbami v různých měnách, měly by mít k tomu potřebnou úroveň dovedností a znalostí. Instrukce by měly vzít v úvahu dopad předpokladů týkajících se závislosti mezi úrokovými sazbami v různých měnách.

92. Při výběru scénářů úrokových šoků by instrukce měly zvážit:

- a) zda jsou jejich vlastní interně vypracované scénáře úrokových šoků přiměřené povaze, rozsahu a složitosti jejich činností, jakož i jejich rizikovému profilu, s přihlédnutím k náhlým a postupným paralelním a neparalelním posunům a změnám výnosových křivek. Scénáře by měly vycházet z historických pohybů a chování úrokových sazeb a simulací budoucích úrokových sazeb;
- b) scénáře vývoje úrokových sazeb odrážející změny vztahů mezi klíčovými tržními sazbami k pokrytí bazického rizika;
- c) předepsané scénáře úrokových šoků podle čl. 98 odst. 5 směrnice 2013/36/EU;
- d) další scénáře úrokových šoků požadované orgány dohledu;
- e) zda je náležitě zdůrazněna platnost předpokladů diverzifikace; a
- f) v prostředí s nízkými úrokovými sazbami by instrukce měly také zvážit scénáře záporných úrokových sazeb a možnost asymetrických dopadů záporných úrokových sazeb na jejich úrokově citlivé nástroje.

93. Výsledky scénářů úrokových šoků by měly ovlivňovat rozhodování na příslušné úrovni řízení. Týká se to strategických a obchodních rozhodnutí, alokace vnitřně stanoveného kapitálu a rozhodnutí o řízení rizik přijatých vedoucím orgánem nebo jeho zástupci. Výsledky by rovněž měly být zohledněny při přijímání a revidování zásad a limitů týkajících se IRRBB.

4.3.4 Zátěžové scénáře úrokových sazeb

94. Zátěžové testy IRRBB by měly být zohledněny v ICAAP, kde by instrukce měly provádět důsledné vpředhledící zátěžové testy, které identifikují potenciální nepříznivé dopady závažných změn tržních podmínek na jejich kapitál nebo ukazatele čistého úrokového výnosu

plus změny tržní hodnoty. Pro účely zátěžového testování IRRBB by instituce měly zahrnout změny chování jejich zákaznické základny. Zátěžové testy IRRBB by měly být začleněny do rámce celkového zátěžového testování institucí včetně reverzního zátěžového testování a měly by odpovídat jejich povaze, velikosti a složitosti, jakož i jejich obchodní činnosti a celkovému rizikovému profilu.

95. Zátěžové testy IRRBB by měly být prováděny pravidelně, alespoň jednou ročně a ještě častěji v době zvýšené volatility úrokových sazeb a zvýšených úrovní IRRBB.

96. Rámec zátěžového testování IRRBB by měl zahrnovat jasně definované cíle, scénáře přizpůsobené obchodním činnostem a rizikům instituce, dobře zdokumentované předpoklady a spolehlivé metodiky.

97. V rámci celopodnikových zátěžových testů by měla být vypočtena interakce IRRBB s jinými kategoriemi rizik (úvěrovým rizikem, rizikem likvidity, tržním rizikem atd.) a veškeré významné sekundární dopady.

98. Instituce by měly provádět reverzní zátěžové testy s cílem i) identifikovat scénáře vývoje úrokových sazeb, které by mohly vážně ohrozit jejich kapitál, ukazatel ekonomické hodnoty a ukazatele čistého úrokového výnosu plus změny tržní hodnoty; a ii) zjistit zranitelnost svých zajišťovacích strategií a případných reakcí v chování svých zákazníků.

99. Pro účely posouzení IRRBB by instituce při testování zranitelnosti v zátěžových podmínkách měly používat větší a extrémnější posuny a změny úrokových sazeb, než je tomu pro účely průběžného řízení, přinejmenším včetně těchto prvků:

- a) podstatné změny vztahů mezi klíčovými tržními sazbami (bazické riziko);
- b) náhlé a podstatné posuny výnosové křivky (paralelní i neparalelní);
- c) členění klíčových předpokladů týkajících se chování tříd aktiv a závazků;
- d) změny klíčových předpokladů korelace úrokových sazeb;
- e) podstatné změny současných tržních a makroekonomických podmínek a konkurenčního a hospodářského prostředí a jejich možného vývoje a
- f) specifické scénáře vztahující se k jednotlivým obchodním modelům a profilům instituce.

100. Výsledky zátěžových scénářů by měly ovlivňovat rozhodování na příslušné úrovni řízení. Týká se to strategických a obchodních rozhodnutí, alokace vnitřně stanoveného kapitálu a rozhodnutí o řízení rizik přijatých vedoucím orgánem nebo jeho zástupci. Výsledky by rovněž měly být zohledněny při přijímání a revidování zásad a limitů týkajících se IRRBB.

101. Pro účely analýzy citlivosti v rámci zátěžových scénářů by instituce měly v ukazatelích ekonomické hodnoty vyhodnotit omezení spojená s použitím předpokladu run-off a schopnost instituce zachytit dlouhodobé úrokové riziko.
102. V případech, kdy rozvahové nástroje mají významná omezení týkající se přecenění (např. horní a dolní meze), by instituce měly obezřetně zvážit, je-li to podstatné, jaký dopad by mělo obnovení uvedených nástrojů při jejich nahrazení jinými nástroji se srovnatelnými vlastnostmi, bez ohledu na předpoklad run-off. To je třeba provést v obezřetném časovém horizontu a s ohledem na obchodní model banky.

4.3.5 Předpoklady měření IRRBB

103. Při měření IRRBB by instituce měly plně rozumět klíčovým předpokladům chování a modelování a zdokumentovat je. Tyto předpoklady by měly být v souladu s obchodními strategiemi a měly by být pravidelně testovány. Stanovení těchto předpokladů by mělo být provedeno přiměřeným způsobem, a zejména s přihlédnutím k prahům významnosti stanoveným v čl. 7 odst. 12, čl. 8 odst. 2, čl. 9 odst. 4, čl. 11 odst. 3 a čl. 21 odst. 1 regulačních technických norem podle čl. 84 odst. 5 směrnice CRD.
104. Při posouzení rizika úrokově citlivých produktů, které jsou vázány na inflaci nebo jiné tržní faktory, je třeba vycházet z obezřetných předpokladů. Tyto předpoklady mohou vycházet například ze současné/poslední pozorované hodnoty, z prognóz renomovaného institutu ekonomického výzkumu nebo z jiných obecně uznávaných tržních postupů (v případě inflace například z forwardových křivek inflačních očekávání).
105. Při měření IRRBB by měly být zahrnuty penzijní závazky a aktiva penzijního plánu, není-li jejich úrokové riziko zachyceno v jiném ukazateli míry úrokových rizik.
106. Instituce by měly podle potřeby v souvislosti s různými ukazateli IRRBB zohlednit předpoklady vytvořené za účelem kvantifikace rizika týkající se alespoň těchto oblastí:
- uplatnění opcí na úrokové sazby (automatických nebo behaviorálních) jak institucí, tak jejím klientem v rámci konkrétních úrokových šoků a zátěžových scénářů;
 - nakládání se zůstatky a úrokovými toky z vkladů bez splatnosti;
 - nakládání s termínovanými vklady s rizikem předčasného výběru;
 - nakládání s úvěry s pevnou sazbou a úvěrovými přísliby s pevnou sazbou;
 - nakládání s vlastním kapitálem v rámci opatření týkajících se interních ukazatelů ekonomické hodnoty;
 - dopadů účetních postupů na měření IRRBB a zejména efektivita zajišťovacího účetnictví a
 - validace předpokladů diverzifikace.

107. Vzhledem k tomu, že se tržní podmínky, konkurenční prostředí a strategie v průběhu času mění, měly by instituce přezkoumat podstatné předpoklady měření alespoň jednou ročně a ještě častěji při rychle se měnících tržních podmínkách.

a) Behaviorální předpoklady týkající se klientských účtů s vloženými klientskými opčními charakteristikami pro účely IRRBB

108. Při posouzení dopadů opčních charakteristik by instituce měly zohlednit:

- a) potenciální dopad na aktuální a budoucí rychlost předčasného splácení úvěrů vyplývající ze scénáře vývoje úrokových sazeb, příslušného ekonomického prostředí a smluvních charakteristik. Instituce by měly brát v úvahu různé aspekty ovlivňující zahrnuté behaviorální opce;
- b) elasticitu úpravy produktových sazeb vůči změnám tržních úrokových sazeb;
- c) migraci zůstatků mezi typy produktů v důsledku změn jejich vlastností, smluvních požadavků a podmínek.

109. Instituce by měly do svých rámců řízení úrokového rizika zavést zásady upravující stanovování a pravidelné posouzení klíčových předpokladů pro nakládání s rozvahovými a podrozvahovými položkami s vloženými opcemi. To znamená, že instituce by měly:

- a) identifikovat všechny významné produkty a položky, na které se vztahují vložené opce, které by mohly ovlivnit buď účtovanou úrokovou sazbu, nebo behaviorální datum přecenění (na rozdíl od smluvní splatnosti) příslušných zůstatků;
- b) mít vhodné strategie pro stanovování cen a snižování rizika (např. využívání derivátů) k řízení dopadu opčních charakteristik v rámci rizikového apetitu, které mohou zahrnovat pokuty za předčasné splacení účtované klientovi jako kompenzace možných vzniklých nákladů (je-li to přípustné);
- c) zajistit, aby modelování klíčových behaviorálních předpokladů bylo odůvodněné ve vztahu k příslušným historickým údajům a bylo založeno na obezřetných hypotézách;
- d) být schopny prokázat přesnost svého modelování (zpětným testováním na skutečné údaje);
- e) mít k dispozici příslušnou dokumentaci týkající se předpokladů zahrnutých v zásadách a postupech a mít zaveden postup pro jejich průběžné přezkoumávání;
- f) rozumět citlivosti výsledků měření rizik prováděného institucí na tyto předpoklady, včetně provádění zátěžového testování předpokladů a zohlednění výsledků těchto testů při rozhodování o alokaci vnitřně stanoveného kapitálu; a
- g) provádět pravidelné interní ověřování těchto předpokladů, aby byla ověřena jejich stabilita v čase, a v případě potřeby je upravit.

110. Vklady bez splatnosti finančních klientů by neměly podléhat behaviorálnímu modelování, s výjimkou případů, kdy se jedná o provozní vklady ve smyslu čl. 27 odst. 1 písm. a) nařízení LCR v přenesené pravomoci.
111. S výjimkou regulovaných úspor uvedených v čl. 428f odst. 2 písm. a) nařízení CRR, avšak nikoliv pouze v centralizované části, a úspor s podstatnými ekonomickými nebo fiskálními omezeními v případě odstoupení od smlouvy by předpokládané behaviorální datum přecenění pro retailové a neretailové vklady nefinančních klientů a provozní vklady uvedené v odstavci 110 bez konkrétních dat přecenění (vklady bez splatnosti) mělo být omezeno na maximální vážené průměrné datum přecenění v délce pět let. Pětiletý limit se vztahuje na celou částku (tj. hlavní i vedlejší) celkového portfolia těchto vkladů a zvláště pro každou měnu.
112. Při formulování behaviorálních předpokladů týkajících se účtů bez konkrétních dat přecenění by instituce pro účely řízení úrokového rizika měly:
- a) být schopny identifikovat „jádrové zůstatky“, tj. vklady, které jsou stabilní a je pravděpodobné, že se nepřecení ani při podstatných změnách úrokových sazeb, a/nebo jiné vklady, jejichž omezená elasticita vůči změnám úrokových sazeb by mohla být modelována bankami;
 - b) předpoklady modelování týkající se těchto vkladů by měly odrážet charakteristiky vkladatelů (např. retailové/neretailové) a charakteristiky účtů (např. transakční/netransakční). Podrobné vysvětlení výše uvedených kategorií lze nalézt níže:
 - i. retailové transakční vklady zahrnují neúročené a jiné retailové účty, jejichž způsob zhodnocení není pro rozhodování klienta o držení peněz na účtu relevantní;
 - ii. retailové netransakční vklady zahrnují retailové účty (včetně regulovaných), jejichž složka zhodnocení je pro rozhodování klienta o držení peněz na účtu relevantní;
 - iii. neretailové vklady zahrnují účty firemních a jiných neretailových klientů, s výjimkou mezibankovních účtů nebo jiných plně cenově citlivých účtů;
 - c) posoudit potenciální migraci mezi vklady bez konkrétních dat přecenění a dalšími vklady, které by v různých scénářích vývoje úrokových sazeb mohly ovlivnit klíčové behaviorální předpoklady modelování;
 - d) zvážit možná omezení přecenění retailových vkladů v prostředí s nízkou nebo zápornou úrokovou sazbou a vliv, který tato omezení mohou mít na stabilitu vkladů v různých scénářích vývoje úrokových sazeb;
 - e) zajistit, aby předpoklady týkající se poklesu jádrových a dalších modelovaných zůstatků byly obezřetné a správné při porovnávání přínosů k čistým úrokovým výnosům oproti dodatečnému riziku pro ekonomickou hodnotu spojenému s uzamknutím budoucího

úrokového výnosu aktiv financovaných z těchto zůstatků, a také oproti potenciálnímu ušlému zisku v prostředí s rostoucími úrokovými sazbami;

- f) vzhledem k významu statistických nebo kvantitativních metod pro stanovení behaviorálního data přecenění a profilu peněžních toků vkladů bez splatnosti může stanovení vhodných předpokladů modelování vkladů bez splatnosti vyžadovat (tj. z hlediska budoucnosti) doplňující příspěvek různých odborníků v rámci instituce (např. oddělení řízení a kontroly rizik, obchodních útvarů a útvaru zajišťujícího obchodování na finančních trzích);
- g) mít k dispozici příslušnou dokumentaci týkající se těchto předpokladů v rámci svých zásad a postupů a mít zaveden postup k jejímu přezkoumávání;
- h) rozumět dopadu předpokladů na výsledky vlastního zvoleného měření rizik a na rozhodování o alokaci vnitřně stanoveného kapitálu, včetně pravidelného provádění analýz citlivosti na klíčové parametry (např. procentní podíl a splatnost jádrových zůstatků na účtech a míra převádění zůstatků mezi produkty) a na ukazatele míry rizika, s využitím smluvních podmínek spíše než behaviorálních předpokladů, za účelem identifikace izolovaného dopadu předpokladů na různé ukazatele IRRBB;
- i) provádět zátěžové testy, aby porozuměly citlivosti vybraných ukazatelů míry rizika na změny klíčových předpokladů a zohlednily výsledky těchto testů při rozhodování o alokaci vnitřně stanoveného kapitálu.

b) Předpoklady týkající se firemního plánování v souvislosti s vlastním kapitálem pro účely IRRBB

113. Rozhodnou-li se instituce přijmout strategii zaměřenou na stabilizaci zisku z vlastního kapitálu, měly by:

- a) mít vhodnou metodiku pro určování, které prvky vlastního kapitálu by měly být považovány za způsobilé pro tento postup;
- b) určit, jak by měl vypadat obezřetný splatnostní investiční profil pro způsobilý vlastní kapitál, který by vyvažoval přínosy stabilizace příjmu plynoucí z otevření dlouhodobějších pozic s fixním výnosem oproti dodatečné citlivosti ekonomické hodnoty těchto pozic na zátěž úrokových sazeb a riziku poklesu ziskovosti v případě, že se hladina úrokových sazeb zvýší;
- c) zahrnout příslušnou dokumentaci týkající se těchto předpokladů do svých zásad a postupů a zavést postup jejich přezkoumávání;
- d) porozumět dopadu zvoleného profilu splatnosti na výsledky vlastního zvoleného měření rizik instituce, a to i pravidelným výpočtem ukazatelů bez zahrnutí vlastního kapitálu za účelem identifikace izolovaných dopadů na různé ukazatele IRRBB; a

- e) provádět zátěžové testy s cílem porozumět citlivosti ukazatelů míry rizik na změny klíčových předpokladů ohledně vlastního kapitálu a zohlednění výsledků těchto testů při rozhodování o alokaci vnitřně stanoveného kapitálu v souvislosti s IRRBB.
- 114. Při rozhodování o předpokladech doby investice v případě vlastního kapitálu by instituce neměly otevírat takové pozice pro stabilizaci příjmů, které významně snižují jejich schopnost přizpůsobit se podstatným změnám příslušného hospodářského a podnikatelského prostředí.
- 115. Předpoklady týkající se doby investic, které se používají k řízení rizik souvisejících s citlivostí různých ukazatelů IRRBB vyplývající z vlastního kapitálu, by měly být považovány za součást běžného podnikového plánovacího cyklu a tyto předpoklady by neměly být měněny jen proto, aby zohledňovaly změnu očekávání instituce v souvislosti s budoucími úrokovými sazbami. Každé využití portfolií derivátů nebo aktiv pro dosažení požadovaného investičního profilu by mělo být srozumitelným způsobem zdokumentováno a zaznamenáno.
- 116. Nestanoví-li instituce explicitní předpoklady pro dobu investice vlastního kapitálu nebo stanoví předpoklady, které jsou explicitně krátkodobé, měla by zajistit, aby z informací jejich systémů a z informací pro řízení bylo možné identifikovat dopady zvoleného přístupu na volatilitu úrokových výnosů i ekonomické hodnoty.

4.4 Neuspokojivé interní systémy IRRBB

- 117. Ustanovení čl. 84 odst. 3 směrnice 2013/36/EU zmocňuje příslušné orgány vyžadovat, aby instituce uplatňovala standardizovanou metodiku uvedenou v čl. 84 odst. 1 směrnice CRD „v případě, že interní systémy zavedené touto institucí za účelem hodnocení rizik uvedených ve zmíněném odstavci nejsou uspokojivé“.
- 118. Uspokojivé interní systémy by měly být zavedeny minimálně v souladu s těmito obecnými pokyny a s ohledem na zásadu proporcionality.
- 119. Konkrétněji by měly být interní systémy považovány za neuspokojivé přinejmenším v těchto případech:
 - a) interní systémy měření by měly být pro účely čl. 84 odst. 3 směrnice CRD považovány za neuspokojivé, pokud příslušné orgány v jednotlivých případech zjistí, že zavedené metody nepokrývají všechny podstatné složky úrokového rizika (mezerové riziko, bazické riziko, opční riziko) a/nebo ukazatelé spolehlivě nezachycují všechny podstatné aspekty rizik pro významná aktiva, závazky a podrovnahové nástroje (např. vklady bez splatnosti, úvěry, opce) investičního portfolia banky.

Příloha I uvádí neúplný seznam metod měření IRRBB s jejich omezeními.

Při měření expozice vůči IRRBB by se instituce neměly omezovat pouze na metody uvedené v příloze I, aby zajistily, že podstatné aspekty úrokového rizika budou dostatečně zachyceny;

- b) interní systémy měření by měly být považovány za neuspokojivé, pokud nejsou kalibrovány, zpětně testovány a přezkoumávány ve všech svých relevantních parametrech s přiměřenou četností a podporovány řádnou správou a řízením a dokumentací, která zohledňuje povahu, rozsah a složitost rizik IRRBB, jež jsou vlastní obchodnímu modelu a činnostem instituce.

Instituce by měly řádně dodržovat odstavce 71 až 79 těchto obecných pokynů, zejména pokud jde o přezkum a validaci (s příslušnou četností, včetně zpětného testování), správu a řízení, zásady v oblasti rizik a kontroly.

4.5 Identifikace a posouzení CSRBB

4.5.1 Rozsah CSRBB

120. CSRBB zachycuje kombinaci těchto dvou prvků:

- a) změny „tržního úvěrového rozpětí“ nebo „tržní ceny úvěrového rizika“ (odlišné od idiosynkratického úvěrového rozpětí)⁸ představující prémii za úvěrové riziko požadovanou účastníky trhu pro danou úvěrovou kvalitu;⁹
- b) změny „tržního rozpětí likvidity“ představující likviditní prémii, která vyvolává na trhu zájem o investice a přítomnost ochotných kupujících a prodávajících.

121. CSRBB nezahrnuje vliv změn úvěrové kvality v průběhu sledovaného období (tj. snížení/zvýšení ratingové kategorie konkrétní protistrany nebo nástroje, které se považuje za riziko migrace). Zejména zhoršení úvěrové kvality instituce by nemělo mít pozitivní dopad na ukazatel rizika úvěrového rozpětí. Instituce by se při posouzení CSRBB měly vyvarovat jakéhokoli překrývání s rámcem pro řízení rizika úvěrové úpravy v ocenění.

122. CSRBB nezahrnuje nevýkonné expozice.

123. Při posouzení změn v pohybu premie za úvěrové riziko a likviditní premie mohou instituce zohlednit aspekty týkající se konkrétních měn (tj. EUR, USD atd.) jako relevantní aspekt pro tržní úvěrové rozpětí a tržní rozpětí likvidity.

124. Instituce by neměly předem vylučovat žádný nástroj investičního portfolia z rozsahu CSRBB, včetně aktiv, závazků, derivátů a dalších podrozvahových položek, jako jsou úvěrové přísliby, bez ohledu na jejich zaúčtování. Případné vyloučení nástrojů z příslušného rozsahu by mělo být provedeno v případě neexistence citlivosti na riziko úvěrového rozpětí a mělo by být řádně

⁸ Idiosynkratické úvěrové rozpětí odráží specifické úvěrové riziko spojené s úvěrovou kvalitou jednotlivého dlužníka (které bude odrážet také posouzení rizik vyplývajících z odvětví a zeměpisné polohy dlužníka) a specifika úvěrového nástroje (např. zda se jedná o dluhopis nebo derivát).

⁹ Například dodatečný výnos, který musí přinést dluhový nástroj emitovaný subjektem s ratingem AA oproti bezrizikové alternativě.

zdokumentováno a odůvodněno. Instituce by neměly v žádném případě vylučovat aktiva účtovaná v reálné hodnotě.

125. Aniž je dotčen odstavec 12, musí být zahrnuto malé obchodní portfolio ve smyslu čl. 94 odst. 1 nařízení (EU) č. 575/2013, pokud jeho riziko úvěrového rozpětí není zachyceno v jiném ukazateli rizika.

4.5.2 Správa a řízení a strategie CSRBB

126. Strategie CSRBB instituce, včetně rizikového apetitu pro CSRBB, by měla být součástí celkové strategie, zejména strategických cílů a cílů v oblasti řízení rizik, a schválena vedoucím orgánem, jak je stanoveno v čl. 88 odst. 1 pododstavci 2 písm. a) směrnice 2013/36/EU.
127. Rizikový apetit pro CSRBB instituce by měl být vyjádřen dopadem kolísání úvěrových rozpětí na různé ukazatele CSRBB. Instituce, které jsou významně vystaveny CSRBB, by to měly náležitě zohlednit ve svém rizikovém apetitu.
128. Instituce by měly zajistit, aby při navrhování nových produktů nebo činností byly zavedeny postupy pro identifikaci, měření a monitorování CSRBB. Vlastnosti CSRBB těchto nových produktů a činností by měly být řádně pochopeny.
129. Konsolidující instituce by měly zajistit, aby vnitřní správa a řízení a systémy a postupy řízení CSRBB byly konzistentní a dobře integrovány na konsolidovaném i subkonsolidovaném základě.

4.5.3 Rámec pro posouzení rizik CSRBB a odpovědnost

130. S ohledem na systémy vnitřní správy a řízení podle článků 74 a 88 směrnice 2013/36/EU by instituce měly v souvislosti s CSRBB zajistit, aby:
- a) jejich vedoucí orgán nesl konečnou odpovědnost za dohled nad rámcem řízení CSRBB a rámcem rizikového apetitu instituce k přiměřenému pokrytí rizik. Vedoucí orgán však může pověřit monitorováním a řízením CSRBB vrcholné vedení, odborníky nebo výbor pro řízení aktiv a závazků za podmínek stanovených v odstavci 132;
 - b) měly zaveden rámec pro řízení CSRBB, který vymezuje jasné hranice odpovědnosti a obsahuje zásady, postupy a vnitřní kontroly, včetně pravidelných nezávislých přezkumů a vyhodnocování efektivity tohoto rámce;
 - c) opatření, postupy a mechanismy uvedené pro posouzení CSRBB byly komplexní a přiměřené povaze, rozsahu a složitosti rizik spojených s obchodním modelem a činností instituce.
131. Vedoucí orgán nebo jeho zástupci by měli být zejména odpovědní za:

- a) porozumění povaze a úrovni expozice vůči CSRBB. Vedoucí orgán by měl zajistit, aby byly vypracovány jasné pokyny týkající se rizikového apetitu pro CSRBB s ohledem na obchodní strategii instituce;
 - b) zajištění přijetí vhodných opatření k posouzení a monitorování CSRBB v souladu se schválenými strategiemi a zásadami. V této souvislosti jsou vedoucí orgán nebo jeho zástupci odpovědní za:
 - i. přijetí systémů a standardů pro monitorování CSRBB, oceňování pozic a posouzení výkonnosti, včetně postupů pro aktualizaci šoků, parametrů a zátěžových scénářů a klíčových předpokladů ovlivňujících analýzu CSRBB instituce;
 - ii. zajištění komplexního procesu vykazování a přezkumu CSRBB a
 - iii. zajištění efektivní vnitřní kontroly a řídicího informačního systému;
 - c) schvalování hlavních podnětů pro podstupování rizika CSRBB před jejich realizací. Pozice týkající se interních převodů rizika mezi investičním portfoliem a obchodním portfoliem by měly být řádně zdokumentovány;
 - d) provádění dohledu nad schvalováním, prováděním a přezkoumáváním zásad a postupů řízení CSRBB. Informace o míře expozice instituce vůči CSRBB a jejich změnách by měly být pravidelně poskytovány vedoucímu orgánu;
 - e) zajištění, aby validace metod měření CSRBB a posouzení odpovídajícího modelového rizika byly zahrnuty a formalizovány v interních předpisech, které by měl být přezkoumány a schváleny vedoucím orgánem nebo jeho zástupci;
 - f) porozumění a posouzení činnosti svých zástupců při monitorování a řízení CSRBB v souladu se zásadami schválenými vedoucím orgánem na základě pravidelných přezkumů včasných a dostatečně podrobných informací;
 - g) porozumění dopadům strategií CSRBB instituce a jejich potenciálním souvislostem s tržním, likvidním, úvěrovým a operačním rizikem, aniž by bylo požadováno, aby všichni členové vedoucího orgánu museli být odborníky v dané oblasti. Někteří členové by měli mít dostatečné odborné znalosti, aby mohli zpochybňovat zprávy předkládané vedoucímu orgánu a vznášet vůči nim námitky. Instituce by měla stanovit odpovědnost členů vedoucího orgánu za zajištění schopnosti vrcholného vedení porozumět CSRBB a za zajištění dostatečných zdrojů pro řízení CSRBB.
132. Instituce by měly mít zaveden systém a postupy pro veškeré pověřování vedoucím orgánem v oblasti posouzení a monitorování CSRBB, mimo jiné:
- a) měly by být určeny osoby nebo výbory, které budou pověřovány úkoly vedoucím orgánem v oblasti tvorby zásad a postupů týkajících se CSRBB, např. vrcholné vedení, odborní

pracovníci nebo výbor pro řízení aktiv a závazků, s jasně stanovenými úkoly ze strany vedoucího orgánu;

- b) vedoucí orgán by měl zajistit, aby při řízení rizik byla odpovídajícím způsobem rozdělena odpovědnost. Úkoly spočívající v identifikaci, posouzení, monitorování a kontrole CSRBB by měly mít jasně definovanou odpovědnost, měly by být nezávislé na úkolech spočívajících v podstupování rizika CSRBB a měly by zahrnovat oznamování expozic vůči CSRBB přímo vedoucímu orgánu nebo jeho zástupcům;
- c) instituce by měla zajistit, aby zástupci vedoucího orgánu měli jasně definované pravomoci nad odděleními odpovědnými za podstupování rizika CSRBB. Měl by být jasně stanoven komunikační kanál pro předávání pokynů zástupců těmto oddělením a
- d) vedoucí orgán by měl zajistit, aby struktura instituce umožňovala jeho zástupcům vykonávat jejich úkoly a usnadňovala efektivní rozhodování, řízení a správu. V tomto ohledu by se výbor pro řízení aktiv a závazků, nebo jeho ekvivalent, měl pravidelně scházet a měli by v něm být přítomni zástupci všech hlavních oddělení souvisejících s CSRBB. Vedoucí orgán by měl podporovat diskusi o způsobu řízení CSRBB, a to jak mezi jeho členy a jeho zástupci, tak i mezi jeho zástupci a dalšími pracovníky instituce. Vedoucí orgán by měl také zajistit, aby pravidelná komunikace mezi oblastmi řízení rizik a strategického plánování usnadňovala monitorování rizik budoucí obchodní činnosti.

4.5.4 Zásady a postupy v oblasti rizik CSRBB a řízení rizik IRRBB

Zásady a postupy v oblasti rizik

133. Vedoucí orgán by měl v souladu se svou celkovou strategií pro CSRBB přijmout spolehlivé zásady, postupy a systémy v oblasti rizik, které by měly zajistit:
- a) zavedení postupů pro aktualizaci scénářů pro posouzení a monitorování CSRBB;
 - b) vhodnost a přiměřenost přístupu k měření a odpovídajících předpokladů pro posouzení a monitorování rizik CSRBB;
 - c) pravidelný přezkum a případné změny předpokladů použitých modelů;
 - d) stanovení standardů pro hodnocení pozic a měření výkonnosti a
 - e) stanovení pravomoci a odpovědnosti za řízení expozic vůči CSRBB.
134. Tyto zásady by měly být dobře odůvodněné, spolehlivé a zdokumentované a měly by zahrnovat všechny složky CSRBB relevantní pro individuální fungování instituce. Aniž by byla dotčena zásada proporcionality, zásady týkající se CSRBB by měly zahrnovat:

- a) uplatnění hranice mezi „investičním portfoliem“ a „obchodním portfoliem“. Interní převody rizika mezi investičním portfoliem a obchodním portfoliem by měly být řádně zdokumentovány a monitorovány;
 - b) velikost a formu šoků týkajících se rozpětí, které budou použity pro interní výpočty CSRBB.
135. Aby bylo zajištěno, že zásady a postupy řízení CSRBB instituce budou přiměřené a spolehlivé, měl by vedoucí orgán nebo jeho zástupci přezkoumávat zásady a postupy řízení CSRBB s ohledem na výstupy pravidelného vykazování.
136. Vedoucí orgán nebo jeho zástupci by měli zajistit, aby byly činnosti v oblasti analýz a řízení rizik spojených s CSRBB prováděny vhodnými a kompetentními pracovníky s odbornými znalostmi a zkušenostmi v souladu s povahou a rozsahem činností instituce.

Vnitřní kontrolní systém

137. Pokud jde o kontrolní zásady a postupy týkající se CSRBB, instituce by měly zajistit vhodné schvalovací postupy, přezkumy a další mechanismy k zajištění přiměřené jistoty ohledně dosahování cílů řízení rizik.
138. Instituce by měly nechat své postupy identifikace, měření, monitorování a řízení CSRBB pravidelně revidovat nezávislým kontrolním orgánem, kterým může být interní nebo externí auditor. V takových případech by měly být příslušným orgánům zpřístupněny zprávy vypracované interními nebo externími auditory nebo jinými rovnocennými externími subjekty.

Informační systémy pro CSRBB a kvalita údajů

139. Informační systémy a aplikace používané institucí k provádění, zpracování a záznamu operací, k určování, měření a shromažďování expozic vůči CSRBB a k vypracování zpráv by měly podporovat řízení CSRBB včasným a přesným způsobem. Systémy by zejména měly:
- a) zachycovat údaje o úvěrovém rozpětí všech expozic instituce vůči CSRBB. To by mělo podpořit systém instituce pro identifikaci, měření a shromažďování hlavních zdrojů CSRBB;
 - b) být schopny plně a jasně zaznamenávat všechny transakce provedené institucí s ohledem na jejich charakteristiky týkající se CSRBB;
 - c) být přizpůsobeny složitosti a počtu transakcí vytvářejících CSRBB;
 - d) umožňovat dostatečnou flexibilitu pro zpracování přiměřené škály úrokových šoků a zátěžových a jakýchkoli dalších scénářů týkajících se CSRBB;
 - e) umožňovat institucím plně měřit, posoudit a sledovat dopad jednotlivých transakcí na celkovou expozici instituce a
 - f) umožňovat vypočítat ukazatele CSRBB.

140. Informační systém by měl umožňovat zaznamenávat charakteristiky úvěrového rozpětí produktů.
141. Systémy používané k měření CSRBB by měly umožňovat podchytit charakteristiky CSRBB u všech produktů.
142. Ukazatele míry rizika by se měly opírat o spolehlivé tržní a interní údaje. Instituce by měly kontrolovat kvalitu externích zdrojů informací používaných při vytváření historických databází úvěrových rozpětí, jakož i četnost aktualizací těchto databází.
143. Aby byla zajištěna vysoká kvalita údajů, měly by instituce zavést vhodné postupy, které zajistí správnost údajů zadávaných do informačního systému. Zadávání údajů by mělo být co nejvíce automatizováno, aby se snížilo riziko administrativních chyb, a mapování údajů by mělo být pravidelně přezkoumáno a testováno vůči schválené verzi modelu. Dále by měla být k dispozici dostatečná dokumentace hlavních zdrojů údajů používaných v postupu měření rizik dané instituce. Instituce by měly rovněž zavést vhodné mechanismy k ověřování správnosti procesu agregace a spolehlivosti výsledků modelu. Tyto mechanismy by měly potvrdit přesnost a spolehlivost údajů.

Interní vykazování

144. Interní systémy institucí pro vykazování rizik by měly poskytovat včasné, přesné a úplné informace o jejich expozicích vůči CSRBB. Interní vykazování by mělo probíhat alespoň jednou za čtvrtletí.
145. Interní zprávy by měly být předkládány vedoucímu orgánu nebo jeho zástupcům a obsahovat informace na příslušných úrovních detailu (podle konsolidační úrovně) a pravidelně kontrolovány. Zprávy by měly obsahovat rozsah informací přizpůsobený konkrétní úrovni řízení (např. vedoucímu orgánu, vrcholnému vedení) a konkrétní situaci instituce a ekonomickému prostředí.
146. Zprávy o CSRBB by měly poskytovat souhrnné informace a dostatečně podrobné podpůrné informace umožňující vedoucímu orgánu nebo jeho zástupcům posoudit citlivost instituce na změny tržních podmínek a další důležité rizikové faktory. Obsah zpráv by měl zohledňovat změny rizikového profilu instituce a ekonomického prostředí a porovnat současnou expozici s limity.
147. Zprávy o CSRBB by měly pravidelně zahrnovat výsledky přezkumů a auditů modelů, jakož i srovnání minulých prognóz nebo odhadů rizik se skutečnými výsledky za účelem informování o možných nedostacích modelů. Portfolia, která mohou být předmětem výrazných změn tržní hodnoty, by měla být jasně určena a související dopad by měl být monitorován v rámci řídicího informačního systému instituce a podléhat dohledu obdobnému jako nad jinými portfolii vystavenými tržnímu riziku.
148. Ačkoli se zprávy sestavené pro vedoucí orgán nebo jeho zástupce budou lišit podle složení portfolia instituce, měly by s přihlédnutím k odstavcům 146 a 147 zahrnovat:

a) shrnutí souhrnných expozic instituce vůči CSRBB z hlediska různých ukazatelů CSRBB. Měla by být rozpoznána a vysvětlena aktiva, závazky a podrozvahové expozice a strategie ovlivňující míru a vývoj CSRBB a

b) klíčové předpoklady modelování.

149. Na základě těchto zpráv by vedoucí orgán nebo jeho zástupci měli být schopni posoudit citlivost instituce na změny tržních podmínek a další důležité rizikové faktory, zejména s ohledem na portfolia, která mohou být vystavena významným změnám tržních hodnot.

150. Interní systém měření by měl sestavovat zprávy takovým způsobem, aby je různé úrovně vedení instituce snadno pochopily a včas učinily příslušná rozhodnutí. Zprávy by měly představovat základ pravidelného monitorování toho, zda instituce vyvíjí svou činnost v souladu se svou strategií.

Správa a řízení modelu

151. Instituce by měly zajistit, aby validace metod měření CSRBB – které by měly být přezkoumávány a validovány nezávisle na jejich vývoji – a posouzení odpovídajícího rizika modelů bylo zahrnuto do formalizovaných postupů, které by měly být přezkoumány a schváleny vedoucím orgánem nebo jeho zástupci. Tyto zásady by měly být začleněny do postupů správy a řízení rizik modelů a měly by specifikovat:

a) rozdělení rolí a určit, kdo je odpovědný za vývoj, validaci, dokumentování, implementaci a používání modelů; a

b) odpovědnosti za dohled nad modelem a také nad zásadami, včetně vypracovávání počátečních a průběžných postupů validace, vyhodnocování výsledků, schvalování, kontroly verzí, výjimek, procesů eskalací, modifikací a ukončení používání.

4.6 Monitorování CSRBB

4.6.1 Obecný přístup k monitorování CSRBB

152. Instituce by měly používat spolehlivé interní systémy měření, které zachycují všechny složky a zdroje CSRBB, které jsou relevantní pro obchodní model instituce.

153. Instituce by měly monitorovat svou expozici vůči CSRBB z hlediska možných změn různých ukazatelů CSRBB. Instituce by měly používat doplňující prvky různých přístupů k zachycování složité povahy CSRBB v krátkodobém i dlouhodobém časovém horizontu. Instituce by měly zejména měřit a monitorovat i) celkový dopad klíčových předpokladů modelování různých ukazatelů CSRBB a ii) CSRBB svých derivátů zařazených do investičního portfolia, pokud je to pro jejich obchodní model relevantní.

4.6.2 Metody monitorování CSRBB

154. Instituce by měly vypracovat a používat své vlastní předpoklady a metody výpočtu pro posouzení CSRBB. Volba metodiky měření by měla odpovídat složitosti samotné banky.
155. Instituce by měly znát omezení každého použitého kvantitativního nástroje a modelu a tato omezení by měla být zohledněna v procesu řízení rizik CSRBB. Při posouzení CSRBB by instituce měly znát rizika, která se mohou objevit v důsledku zaúčtování transakcí investičního portfolia.
156. Výjimečně mohou instituce při praktickém provádění odstavce 120 a z důvodu proporcionality zahrnout idiosynkratické složky úvěrového rozpětí pro monitorování CSRBB, pokud je zajištěno, že ukazatele přinesou konzervativnější výsledky.

4.6.3 Předpoklady monitorování CSRBB

157. Při měření CSRBB by instituce měly plně rozumět klíčovým předpokladům modelování a zdokumentovat je. Tyto předpoklady by měly být v souladu s obchodními strategiemi a měly by být pravidelně testovány.
158. Instituce by měly vzít v úvahu důsledky účetních postupů pro měření CSRBB, zejména pro měření ukazatelů čistého úrokového výnosu plus změn tržní hodnoty.
159. Pokud je spolehlivost a stabilita předpokladů diverzifikace náležitě validována a zdokumentována, může být diverzifikace mezi CSRBB a IRRBB možná. Za stejných podmínek mohou být možné předpoklady diverzifikace mezi CSRBB a ostatními riziky. Dopady diverzifikace by měly být odhadovány dostatečně konzervativně, aby se dalo předpokládat, že budou dostatečně stabilní i v případě hospodářského útlumu a za tržních podmínek, které jsou pro obchodní činnost a strukturu rizik instituce nepříznivé. V každém případě by instituce měly mít oddělené posouzení CSRBB a ostatních rizik (včetně IRRBB).
160. Vzhledem k tomu, že se tržní podmínky, konkurenční prostředí a strategie v průběhu času mění, měly by instituce přezkoumat podstatné předpoklady měření alespoň jednou ročně a ještě častěji při rychle se měnících tržních podmínkách.
161. Pro účely CSRBB by instituce měly zavést obezřetnou dokumentaci, která dokládá jejich předpoklady a postupy, a zahrnout proces jejich přezkoumávání. Instituce by měly pro účely CSRBB porozumět dopadu zvolených investičních strategií souvisejících s CSRBB.

Příloha I – Metody měření IRRBB (neúplný seznam)

Modelování peněžních toků	Metrika	Popis	Zachycená rizika	Omezení metriky
Nepodmíněné peněžní toky (předpokládá se, že časování peněžních toků nezávisí na scénáři vývoje specifických úrokových sazeb)	<p><u>Na základě čistých úrokových výnosů:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Analýza nesouladu v časových pásmech: Časový nesoulad související s cenovou fixací Zaměření na složku čistých úrokových výnosů: Změna čistých úrokových výnosů 	<p>Analýza nesouladu v časových pásmech fixace úrokové sazby zařazuje všechny příslušné úrokově citlivé nástroje do předem stanovených časových pásem fixace úrokové sazby podle jejich data nejbližší změny úrokové sazby nebo splatnosti, které jsou buď smluvně pevně stanoveny, nebo vyplývají z behaviorálních předpokladů. Vypočítává čisté pozice („mezery“) v každém časovém pásmu fixace úrokové sazby. Aproximuje změnu čistého úrokového výnosu vyplývajícího z posunu výnosové křivky vynásobením každé čisté pozice v každém časovém pásmu fixace úrokové sazby odpovídající změnou úrokové sazby.</p>	Mezerové riziko (pouze paralelní riziko)	<ul style="list-style-type: none"> Metrika aproximuje míru rizika souvisejícího s časovými nesoulady pouze lineárně. Vychází z předpokladu, že všechny pozice v určitém časovém pásmu splatnosti se stávají splatnými nebo jsou přeceněny na novou úrokovou sazbu současně. Neměří bazické riziko a opční riziko.
	<p><u>Ukazatele ekonomické hodnoty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Analýza durace: Modifikovaná durace / PV01 vlastního kapitálu 	<p>Modifikovaná durace aproximuje přibližnou hodnotu relativní změny čisté současné hodnoty finančního nástroje v důsledku marginálního paralelního posunu výnosové křivky o jeden procentní bod. <i>Modifikovaná durace vlastního kapitálu</i> měří expozici instituce vůči mezerovému riziku jejího investičního portfolia. PV01 vlastního kapitálu je odvozena z modifikované durace vlastního kapitálu a měří absolutní změnu hodnoty vlastního kapitálu vyplývající z paralelního posunu výnosové křivky o jeden bazický bod (0,01 %).</p> <p>Výchozím bodem je alokace všech peněžních toků úrokově citlivých nástrojů do časových pásem. Pro každý typ nástroje je zvolena odpovídající výnosová</p>	Mezerové riziko (pouze paralelní riziko)	<ul style="list-style-type: none"> Metrika se vztahuje pouze na marginální posuny výnosové křivky. V případě vyšší konvexity by mohl být podhodnocen dopad větších pohybů úrokových sazeb. Je použitelná pouze pro paralelní posuny výnosové křivky. Neměří opční riziko a bazické riziko zachycuje pouze částečně.

Modelování peněžních toků	Metrika	Popis	Zachycená rizika	Omezení metriky
		<p>křivka. Modifikovaná durace každého nástroje se vypočte ze změny jeho čisté současné hodnoty v důsledku paralelního posunu výnosové křivky o jeden procentní bod. Modifikovaná durace vlastního kapitálu je stanovena jako součin modifikované durace aktiv a podílu aktiv a vlastního kapitálu minus součin modifikované durace závazků a podílu závazků a vlastního kapitálu.</p> <p>PV01 vlastního kapitálu se získá vynásobením modifikované durace vlastního kapitálu hodnotou vlastního kapitálu (tj. aktiva minus závazky) a vydělením 10 000 za účelem vyjádření změny hodnoty připadající na bazický bod.</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> • Parciální modifikovaná durace / parciální PV01 	<p>Parciální modifikovaná durace nástroje pro určité časové pásmo se vypočte jako výše uvedená modifikovaná durace s výjimkou toho, že paralelně se neposune celá výnosová křivka, ale pouze úsek výnosové křivky odpovídající příslušnému časovému pásmu. Tyto parciální ukazatele vyjadřují citlivost tržní hodnoty investičního portfolia na marginální posun výnosové křivky v jednotlivých časových segmentech. Pro vyhodnocení v každém dílčím časovém pásmu lze použít různou velikost posunu, takže dopad změny tvaru výnosové křivky lze vypočítat pro celé portfolio.</p>	Mezerové riziko (paralelní a neparalelní riziko)	<ul style="list-style-type: none"> • Metrika se vztahuje pouze na marginální změny úrokových sazeb. V případě vyšší konvexity může metrika podhodnotit dopad větších pohybů úrokových sazeb. • Neměří bazické riziko a opční riziko.
Peněžní toky jsou částečně nebo plně podmíněny scénářem vývoje úrokových sazeb	<p><u>Na základě čistých úrokových výnosů:</u></p> <p>Zaměření na složku čistých úrokových výnosů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Změna čistých úrokových výnosů 	<p>Změna čistých úrokových výnosů představuje metriku založenou na ziscích a měří změnu čistých úrokových výnosů za určité časové období (obvykle 1–5 let) vyplývající z náhlého nebo postupného pohybu úrokových sazeb.</p> <p>Východím bodem je mapování všech peněžních toků úrokově citlivých nástrojů do (granulárních) časových</p>	Mezerové riziko (paralelní a neparalelní), bazické riziko a za předpokladu, že jsou všechny peněžní toky modelovány v závislosti na scénáři, také opční riziko	<ul style="list-style-type: none"> • Citlivost výsledku na předpoklady modelů a behaviorální předpoklady • Složitost

Modelování peněžních toků	Metrika	Popis	Zachycená rizika	Omezení metriky
<p>(předpokládá se, že časování peněžních toků opcí, nástrojů s vloženými, explicitními opcemi a – v případě sofistikovanějších přístupů – nástrojů, jejichž splatnost závisí na chování klientů, je modelované v závislosti na scénáři vývoje úrokových sazeb)</p>		<p>pásem (nebo za použití přesného data přecenění jednotlivých pozic při sofistikovanějších výpočtech).</p> <p>Základní scénář pro výpočty odráží současný obchodní plán instituce zahrnující objem, stanovování cen a data přecenění budoucích obchodních transakcí. Úrokové sazby použité pro výpočet budoucích peněžních toků v základním scénáři jsou odvozeny z forwardových sazeb, odpovídajících rozpětí, nebo trhem očekávaných sazeb pro různé nástroje.</p> <p>Při posouzení možného rozsahu změn čistých úrokových výnosů používají banky předpoklady a modely k předvídání vývoje úrokových sazeb, splatnosti stávajících aktiv, závazků a podrozměrných položek a jejich případného nahrazení.</p> <p>Metriky založené na čistých úrokových výnosech lze rozlišovat podle složitosti projekce budoucích peněžních toků: jednoduché <i>run-off modely</i> předpokládají, že stávající aktiva a závazky, které se stanou splatnými, nebudou nahrazeny, <i>modely konstantní rovnováhy</i> předpokládají, že jsou splatná aktiva a závazky nahrazovány stejnými nástroji; přičemž <i>nejsofistikovanější dynamické modely peněžních toků</i> zahrnují obchodní reakce na různá prostředí úrokových sazeb, pokud jde o velikost a složení investičního portfolia.</p> <p>Všechny metriky založené na zisku lze použít ve scénáři nebo ve stochastické analýze. Zisk v riziku je příkladem stochastické analýzy, která měří maximální změnu čistých úrokových výnosů na dané úrovni spolehlivosti.</p>		

Modelování peněžních toků	Metrika	Popis	Zachycená rizika	Omezení metriky
	<p><u>Ukazatele ekonomické hodnoty:</u></p> <p>Zaměření na ekonomickou hodnotu vlastního kapitálu (EVE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Změna ekonomické hodnoty vlastního kapitálu 	<p>Změnou ekonomické hodnoty vlastního kapitálu je změna čisté současné hodnoty všech peněžních toků pocházejících z aktiv, závazků a podrozvahových položek investičního portfolia vyplývající ze změny úrokových sazeb za předpokladu, že všechny pozice do výpočtu vstupují pouze do nejbližšího dne přecenění, respektive do splatnosti (run-off investičního portfolia).</p> <p>Úrokové riziko může být posouzeno pomocí ΔEVE pro scénáře vývoje specifických úrokových sazeb nebo pro pravděpodobnostní rozdělení hodnot ΔEVE s použitím simulace Monte Carlo nebo historických simulací. Ekonomická hodnota v riziku je příkladem druhého přístupu, kdy je měřena maximální změna hodnoty vlastního kapitálu pro danou úroveň spolehlivosti.</p>	<p>Mezerové riziko (paralelní a neparalelní), bazické riziko a za předpokladu, že jsou <i>všechny</i> peněžní toky modelovány v závislosti na scénáři, také opční riziko</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Citlivost výsledku na předpoklady modelů a behaviorální předpoklady • Stochastické metriky, které uplatňují předpoklad o pravděpodobnostním rozdělení, nemusí zachytit nelinearity a též rizika nacházející se na konci pravděpodobnostního rozdělení (tail risks). • Přístupy plného přecenění Monte Carlo jsou početně náročné a obtížně interpretovatelné („černá skříňka“). • Složitost

Příloha II – Matice sofistikovanosti měření IRRBB

Instituce by měly uplatňovat přinejmenším takovou úroveň sofistikovanosti svých přístupů k měření rizik, která je uvedena v níže uvedené tabulce a která odpovídá jejich kategorizaci podle obecných pokynů k SREP. Je-li obchodní model instituce značně složitý nebo rozsáhlý, měla by instituce bez ohledu na svou velikost uplatňovat a provádět takový přístup k měření rizik, který odpovídá jejímu obchodnímu modelu a přiměřeně zachycuje všechny citlivosti. Měly by být odpovídajícím způsobem zachyceny veškeré významné citlivosti na změny úrokových sazeb, včetně citlivosti na behaviorální předpoklady.

Instituce, které nabízejí finanční produkty s vloženými opčními charakteristikami, by měly používat systémy měření, které mohou odpovídajícím způsobem zachytit závislost opcí na změnách úrokových sazeb. Instituce s produkty, které poskytují klientům behaviorální opční charakteristiky, by měly používat vhodný způsob podmíněného modelování peněžních toků ke kvantifikaci IRRBB s ohledem na změny v chování klientů, které by mohly nastat při různých zátěžových scénářích vývoje úrokových sazeb.

Čtyři kategorie uvedené v tabulce sofistikovanosti níže zohledňují kategorizaci institucí stanovenou v obecných pokynech orgánu EBA k SREP. Jednotlivé kategorie odrážejí různou velikost, strukturu a povahu, rozsah a složitost činnosti institucí, přičemž kategorie 1 odpovídá nejsofistikovanějším institucím.

Metrika a modelování IRRBB**Orientační očekávání ze strany orgánů dohledu týkající se metrik a modelování IRRBB podle kategorie sofistikovanosti instituce**

Modelování peněžních toků	Metrika	Instituce kategorie 4	Instituce kategorie 3	Instituce kategorie 2	Instituce kategorie 1
Nepodmíněné peněžní toky (předpokládá se, že časování peněžních toků nezávisí na scénáři vývoje specifických úrokových sazeb)	Na základě čistých úrokových výnosů: Analýza nesouladu v časových pásmech: • Časový nesoulad související s cenovou fixací	Časová pásma doporučená ve standardech Basilejského výboru pro bankovní dohled „Principles for the management and supervision of interest rate risk in the banking book“ z dubna 2016, standardy BCBS).			<i>[Analýza vývoje nesouladu v časových pásmech založená na vývoji velikosti a složení investičního portfolia instituce v důsledku obchodních reakcí na různá prostředí úrokových sazeb, včetně plánovaných obchodních marží odpovídajících scénáři vývoje úrokových sazeb (viz oddíl 4.3 týkající se měření IRRBB).]</i>
	Ukazatele ekonomické hodnoty: Analýza durace: • Modifikovaná durace / PV01 vlastního kapitálu • Parciální modifikovaná durace / parciální PV01	Časová pásma doporučená ve standardech BCBS. Používání standardních úrokových šoků. Model výnosové křivky s dobami splatnosti odpovídajícími časovým pásmům.	Časová pásma doporučená ve standardech BCBS, použití vah parciální durace. Používání standardních šoků a dalších úrokových šoků a zátěžových scénářů (viz oddíl 4.3 týkající se měření IRRBB). Model výnosové křivky s dobami splatnosti odpovídajícími časovým pásmům.	<i>[Parciální durace vypočtená podle typu nástroje a časového pásma. Používání standardních a dalších úrokových šoků a zátěžových scénářů (viz oddíl 4.3 týkající se měření IRRBB). Model výnosové křivky s dobami splatnosti odpovídajícími časovým pásmům.]</i>	<i>[Parciální durace vypočtená podle transakce a časového pásma. Používání standardních a dalších úrokových šoků a zátěžových scénářů (viz oddíl 4.3 týkající se měření IRRBB). Model výnosové křivky s dobami splatnosti odpovídajícími časovým pásmům.]</i>

Metrika a modelování IRRBB**Orientační očekávání ze strany orgánů dohledu týkající se metrik a modelování IRRBB podle kategorie sofistikovanosti instituce**

<p>Peněžní toky částečně nebo plně podmíněné scénářem vývoje úrokových sazeb (časování peněžních toků opcí, nástrojů s vloženými, explicitními opcemi a – u sofistikovanějších přístupů – nástrojů, jejichž splatnost závisí na chování klientů, je modelováno v závislosti na scénáři vývoje úrokových sazeb)</p>	<p>Na základě čistých úrokových výnosů: •Čistý úrokový výnos</p>	<p>Standardní šoky aplikované na zisky v rámci rozvahy. Na základě časových doporučených standardech BCBS.</p>	<p>šoky Standardní a jiné úrokové šoky a zátěžové scénáře (viz <i>oddíl 4.3 týkající se měření IRRBB</i>) aplikované na zisky, odrážející konstantní předpoklady týkající se budoucího obchodního vývoje.</p>	<p>Standardní a jiné úrokové šoky a zátěžové scénáře (viz <i>oddíl 4.3 týkající se měření IRRBB</i>) a mezi klíčovými tržními sazbami samostatně (viz <i>oddíl 4.3 týkající se měření IRRBB</i>) aplikované na zisky plánované v obchodním rozvaze, včetně plánovaných obchodních marží odpovídajících scénáři vývoje úrokových sazeb (viz <i>oddíl 4.3 týkající se měření IRRBB</i>).</p>	<p>Komplexní úrokové a zátěžové scénáře, které kombinují posuny výnosových křivek se změnami bazických a úvěrových rozpětí a rovněž se změnami chování klientů, jsou aplikovány na opakovaně odhadované obchodní objemy a zisky ke změření rozdílu od příslušného obchodního plánu. včetně plánovaných obchodních marží odpovídajících scénáři vývoje úrokových sazeb (viz <i>oddíl 4.3 týkající se měření IRRBB</i>).</p>
<p>Ukazatele ekonomické hodnoty: •Ekonomická hodnota vlastního kapitálu (EVE)</p>	<p>Používání standardních a jiných úrokových šoků a zátěžových scénářů výnosové křivky (viz <i>oddíl 4.3 týkající se měření IRRBB</i>) při použití časových pásem doporučených standardy BCBS; doby splatnosti výnosové křivky odpovídají časovým pásmům.</p>	<p>Ukazatel vypočten na základě transakcí nebo peněžních toků. Používání standardních a jiných úrokových šoků a zátěžových scénářů výnosové křivky a mezi klíčovými tržními sazbami samostatně (viz <i>oddíl 4.3 týkající se měření IRRBB</i>). Odpovídající doby splatnosti výnosových</p>	<p>Komplexní úrokové a zátěžové scénáře, které kombinují posuny výnosových křivek se změnami bazických a úvěrových rozpětí a rovněž se změnami chování klientů. Odpovídající doby splatnosti všech výnosových křivek. Plné ocenění opčních charakteristik.</p>		

Metrika a modelování IRRBB

Orientační očekávání ze strany orgánů dohledu týkající se metrik a modelování IRRBB podle kategorie sofistikovanosti instituce

<p>křivek. Plné ocenění opčních charakteristik.</p>	<p>Analýza scénářů doplněná simulací Monte Carlo nebo historickými simulacemi portfolií s významnými opčními charakteristikami.</p> <p>Denní aktualizace rizikových faktorů.</p>
---	--
